

Kohtla-Järve Slaavi Põhikool

**KOOLI ÕPPEKAVA
PÕHIKOO LI RI IK LI KU
ÕPPEKAVA ALUSEL**

**AINEVALDKOND
“KUNSTIAINED”**

KINNITATUD

SISUKORD

1. ÜLDALUSED	2
1.1. Valdkonnapädevus	2
1.2. Ainevaldkonna õppeainete arvestuslik maht.....	2
1.3. Ainevaldkonna kirjeldus ja valdkonnasisene lõiming.....	2
1.4. Võimalusi valdkonnaüleseks lõiminguks, üldpädevuste arengu toetamiseks ja õppekava läbivate teemade käsitlemiseks	3
1.5. Õppe kavandamine ja korraldamine.....	5
1.6. Hindamise alused	6
1.7. Õppekeskkond.....	6
2. AINEKAVAD	7
2.1. KUNST.....	7
2.1.1. Õppeaine kirjeldus	7
2.1.2. Kooliastme lõpuks taotletavad teadmised, oskused ja hoiakud	8
2.1.3. Õppesisu ja õpitulemused	9
2.1.4. Hindamine.....	19
2.2. MUUSIKA	22
2.2.1. Õppeaine kirjeldus	22
2.2.2. Kooliastme lõpuks taotletavad teadmised, oskused ja hoiakud	23
2.2.3. Õppesisu ja õpitulemused	24
2.2.4. Hindamine.....	54

1. ÜLDALUSED

1.1. Valdkonnapädevus

Kunstiainete valdkonnapädevuse kujundamise esmane alus on äratada valdkonna vastu huvi ja seda järjekindlalt hoida. Kunstiainete valdkonnapädevus on universaalne ning väljendub selles, et põhikooli lõpuks õpilane eakohaselt:

- 1) teadvustab oma sidet muusika, kunsti ja visuaalkultuuriga ning Eesti ja maailma kultuuripärandiga;
- 2) loob, uurib ja tõlgendab, kasutades muusika, kunsti ja visuaalkultuuri väljendusvahendeid, teadmisi ning meetodeid;
- 3) mõtestab ja reflekteerib eri kultuurinähtusi, enda ja kaasõppijate loometegevust;
- 4) mõistab muusika ja kunsti osatähtsust nüüdisaegses ühiskonnas;
- 5) osaleb kunstide suhtluses tõlgendamist vajava sõnumi edastaja ning vastuvõtjana informeeritult ja kriitiliselt;
- 6) on loova eluhoiakuga ja lahendab probleeme loovalt.

1.2. Ainevaldkonna õppeainete arvestuslik maht

Kunstiainete valdkonda kuuluvad **kunst** ja **muusika**, mida õpitakse 1.–9. klassini. Ainekavades kirjeldatud õpitulemuste saavutamiseks on õppeainete arvestuslikud nädalatunnid kooliastmeti järgmised:

Õppeaine	Nädalatunde klassiti									
	1.kl	2.kl	3.kl	4.kl	5.kl	6.kl	7.kl	8.kl	9.kl	Kokku
Kunst	2	1	1,5	1	1	1	1	1	1	10,5
Muusika	2	2	2	2	1	1	1	1	1	13

1.3. Ainevaldkonna kirjeldus ja valdkonnasisene lõiming

Kunstiainete pädevus lähtub arusaamast, et õpilase areng on elukestev ja mõjutatud kultuurist ning kunstid (muusika, kunst, kirjandus, draama, film, tants) ja kultuur laiemalt (visuaalkultuur, pärand- ja pärimuskultuur jms) on inimese dialoogipartnerid kogu elu jooksul. Kunstid on olulised väärtushinnangute, suhtluskultuuri, empaatia ning kriitilise mõtlemise arendamise vahendid. Kunstide kui professionaalse kõrgkultuuri loomingu kõrval on tähtis ka uuriv ja leiutav loomingu ning kultuur mõtestatud inimtegevusena laiemalt.

Kunstiained rõhutavad õppe koondumist viie põhimõtte ümber:

- 1) kunste on vaja tõlgendada. Kunstide kõne ei ole sõnasõnaline, kunstiteosed pakuvad eri tõlgendusvõimalusi ja tähendusi, mis põhinevad alati maailmavaatel, varasemal elu- ja kunstikogemusel ning on juhitud tunnetest, samuti kogemise kontekstist. Tõlgendamise puhul on alati võimalik lähtuda erinevatest vaatepunktidest ja ootustest. Isiklik kogemus kasvatab kogemuse tähenduslikkust õpilase jaoks. Kunsti ja muusika õppimisel on vaja toetada tõlgendamisoskust;
- 2) kunstid toetavad mitmekülgset loovust. Kunsti ja muusika õppimine kujundab õppija loovust ja isiksuseomadusi, mis annavad eeldused mis tahes inimtegevuse valdkonnas probleeme uut viisi lahendada, et jõuda originaalsete, kasulike, eetiliste ja vähemalt looja jaoks soovitud tulemusteni. Kunstidega tegelemine põhikoolis toetab õpiloovust (uudsed tähenduslikud kogemused ja nende

mõtestamine, uurimis- ja refleksioonioskused) ning argiloovust (fantaasia, maailma uudne mõtestamine enda jaoks, uudne toimimisviis igapäevaelus);

- 3) kunstid toetavad esteetilise tundlikkuse kasvu ning inimese heaolu. Kunsti ja muusika õppimine põhikoolis võimaldab õpilasel ära tunda, emotsionaalselt kogeda ja hinnata enda ümber subjektiivset ilu (kuuldavat, kombatavat, nähtavat, abstraktset) ning nautida seda samavõrra nagu teiste oskusi või meisterlikkust. Ilu ja meisterlikkuse väärtustamine toetab rahulolu ja tähenduse leidmist maailmas, suurendab maailmaga seotuse tunnet ning innustab inimest püüdlema oma eesmärkide poole. Kunstiainetel on tähtis osa muutuvates oludes isiklikku ja ühiskondlikku heaolusse panustava inimese kujundamisel;
- 4) kunstiaineid õppides arenevad kinesteetilised oskused ja kognitiivsed võimed, mis on lahutamatu seotud loomega – musitseerimise ja visuaalkunsti, ent ka performatiivsete kunstide loomisega. Kunstitegevustes toetatakse sügavama kognitiivse võimekuse kujunemist. Õppimine (sh musitseerimine ja visuaalkunst, kuid ka performatiivsete kunstide loomine) on sügavam, kui see toimub terviklikult nii keha kui ka vaimu ja eri meelte koostöös;
- 5) kunstiainete õppimine toetab iseenda mõistmist ja mõtestamist ning üldpädevuste omandamist sisukalt ja terviklikult. Kunsti ja muusikaga järjepidev tegelemine toetab õppija eneseusalduse kujunemist ning eneseväärikust. Kunstide kaudu saab tõhusalt arendada kognitiivseid oskusi, nt loovat ja kriitilist mõtlemist, refleksiooni- ja analüüsioskusi, samuti mittekognitiivsed oskusi, nt avatust, otsustusvõimet ja riskijulgust.

Valdkonnasisene lõiming tugineb kunsti ja muusika kokkupuutepunktidele. Kunst ja muusika jagavad sarnaseid baasmõisteid, mille sisu on aga erialade väljendusvahenditest lähtuvalt ainuomane; ka kontseptsioonide sisu ei pruugi kattuda. Seetõttu on kunsti ja muusika lõimingukeskmeks ühised aspektid:

- 1) teose, autori ja loomingu määratlus;
- 2) esitus ja tõlgendus (interpreteerimine) ning kriitika;
- 3) ajalooliselt interdistsiplinaarsed kunstid (sõna-, muusika- ja tantsuteater, film);
- 4) nüüdisaegsed mitmemeelelised kunstinähtused (video ja performance, meie aja tsirkus, installatiivne, uusmeedia kunst jms).

1.4. Võimalusi valdkonnaüleseks lõiminguks, üldpädevuste arengu toetamiseks ja õppekava läbivate teemade käsitlemiseks

Kunsti ja muusika õppimise kaudu toetatakse õpilastes kõigi riikliku õppekava üldosas kirjeldatud üldpädevuste arengut. Üldpädevuste saavutamist toetab õppeainete eesmärgipärane lõimimine teiste valdkondade õppeainetega ning läbivate teemade õpilase jaoks tähenduslik käsitlemine. Selle tulemusel kujuneb õpilasel suutlikkus rakendada oma teadmisi ja oskusi eri olukordades, kujundada enda väärtushoiakuid ja -hinnanguid ning võimalus omandada ettekujutus ühiskonna kui terviku arengust. Seejuures on väga oluline aineõpetajate süsteemne ja järjepidev koostöö õpilase kogu õppeaja vältel.

Kultuuri- ja väärtuspädevus. Kunstivaldkonna õppeainetes rõhutatakse kultuuriteadmisi ja ühisel kultuuripärandil põhinevat kultuuriruumi õppija identiteedi osana. Tegevustes väärtustatakse individuaalset ning kultuurilist mitmekesisust. Käsitletavate teemade, analüüsivahendite ja -sündmuste kaudu toetatakse eetiliste ning esteetiliste väärtushoiakute kujunemist. Praktiline loominguiline tegevus ja selle üle arutlemine õpetavad teadvustama kunsti ja muusikat eneseväljenduse vahendina, hindama erinevaid ideid, seisukohti ja probleemilahendusi ning austama autorsust. Kasvatatakse teadlikku ja kriitilist suhtumist kõikidesse infokanalitesse.

Sotsiaalne ja kodanikupädevus. Uurimuslikud ja praktilised rühmatööd, loovtööd, arutlused ja esitlused, ühismuuseumitsemise, ühistes kunstiprojektides ning valdkondlikes ja valdkondadeülestes õppeprojektides osalemine kujundavad koostöövalmidust ning aitavad väärtustada üksteise toetamist. Kultuurisündmustel osalemine aitab kujundada kultuurilist ühtsustunnet. Kunstiteoste üle arutledes harjuvad õpilased oma seisukohti kaitsma ning teiste arvamustest lugu pidama. Kunstiained teadvustavad inimese kui keskkonna kujundaja ja kasutaja mõju, juhtides teadlikult ning jätkusuutlikult tegutsema nii looduses kui ka inimeste loodud ruumilistes ja virtuaalsetes 3 keskkondades.

Enesemääratluspädevus. Pidev tagasiside andmine ja eneseanalüüsi oskuse arendamine aitavad tundma õppida oma huve ja võimeid ning kujundada positiivset minapilti. Kultuuriliste ja sotsiaalsete teemade käsitlemine (vaadeldavad kultuurinähtused, kunstiteoste ja muusikapalade ainek ning sõnumid jne) aitab kujundada personaalset, sotsiaalset ja kultuurilist identiteeti.

Õpipädevus. Kunstides kujundatakse õpipädevust eriilmeliste ülesannete, õppemeetodite ja töövormide kaudu, mis võimaldavad õpilastel teadvustada ning kasutada oma õpistiili. Nii individuaalselt kui ka rühmas lahendatavad uurimis- ja probleemülesanded eeldavad info hankimist, selle analüüsimist ja tõlgendamist ning õpitu kasutamist uudsetes olukordades. Kunstides saavad õpilased ise jõukohaseid ülesandeid luua, oma valikute sobivust kontrollida, uusi oskusi katsetada ning järjekindlalt harjutada. Pidev tagasiside ja eneseanalüüs aitavad järjest suurendada õppija rolli oma õpitegevuse juhtijana.

Suhtluspädevus. Kunstiainetes on tähtsal kohal kunstiteostest, -stiilidest, -ajastutest jms rääkimine, kasutades kirjelduses nii korrektset emakeelt kui ka ainespetsiifilist terminoloogiat. Tööde esitlemine ning aruteludes erinevate seisukohtade võrdlemine ja kaitsmine toetavad väljendusoskust ning ainealase oskussõnavara kasutamist. Kunsti- ja muusikateemaliste referatiivsete ning loovtööde koostamine eeldab oskust mõista teabetekste ning suunab kasutama mitmesuguseid info esitamise viise (tekst, joonis, skeem, tabel, graafik jms). Kunstiainetes tutvutakse kunsti ja muusika kui kommunikatsioonivahenditega, õppides tundma neile eriomast mitteverbaalset keelt ning „tõlkides” sõnumeid ühest keelest teise.

Ettevõtlikkuspädevus. Vajalike oskuste kujunemist toetavad kunstiainetes individuaal- ja rühmatöö, uurimuslikud ning probleemipõhised ülesanded ja õpitava sidumine nüüdisaegse igapäevaeluga. Kunstiainetes väärtustatakse uuenduslikke ning loovaid lahendusi. Praktiline loovtegevus annab võimaluse katsetada erinevaid ideede väljendamise ja esitlemise võimalusi, valides leidlikult sobivaid meetodeid ning rõhutades oma tugevaid külgi. Õpitakse tegevust planeerima ja analüüsima, vastutama tööde lõpetamise ja tulemuse eest. Tutvutakse ka valdkonnaga seotud elukutsete ning institutsioonidega.

Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiapädevus. Kunstiainetes rakendatavate ülesannete lahendamiseks tuleb sõnastada probleeme, arutleda lahenduste üle, põhjendada valikuid ja analüüsida tulemusi. Õpitakse kasutama kunstimõisteid (kompositsioon, struktuur, rütm jne), võrdlema ja liigitama erinevate nähtuste tunnuseid ning kasutama sümboleid. Kunstiterminoloogias kasutatakse matemaatika ja tehnoloogia sõnavara ja mõisteid. Loomeülesandeid täites õpitakse kasutama tehnoloogiavahendeid ning innovaatilisi lahendusi, mõistma teaduse ja tehnoloogia rolli muusika ning kunsti arengus.

Digipädevus. Kasutatakse digivahendeid teabe otsimiseks, kogumiseks, töötlemiseks ja esitamiseks. Kogutud teavet rakendatakse loovtöödes. Õpitakse loominguga tegelemiseks valida ainespetsiifiliselt vajalikke digivahendeid. Õppides ning digitaalset sisu luues ja säilitades kasutatakse erinevaid audiovisuaalseid ning muid multimeedia vahendeid ja rakendusi. Ollakse teadlikud autoriõiguste ja isikuandmete järgimise kohustustest digikeskkonnas. Ollakse teadlikud veebis loominguga jagamise turvalisusest.

Kaasaegne kultuur on mitmekülgne, haarates erinevaid valdkondi ning peegeldades oma ajastu vaimu. Kunstiainetes uurimise keskmeks on inimkogemus, sotsiaalsed suhted ja maailma mitmekesisus erinevates ilmingutes. Kunstiõpingutes on loomulikult integreeritud teiste valdkondadega, luues palju võimalusi interdistsiplinaarseks lähenemiseks. Erinevaid kultuure tutvustatakse mitmesugustes õppeainetes, nagu keel ja kirjandus, võõrkeeled, ajalugu ja ühiskonnaõpetus, geograafia, käsitöö ja tehnoloogia ning kehaline kasvatus, aidates kujundada väärtushoiakuid ja teadvustada maailma kultuurilist rikkust. Kunstiainetes keskendutakse eriti kultuuridevahelise dialoogi ja loovuse rollile tänapäeva ühiskonna innovatsiooniallikana. Mitmel muul õppealal, nagu keeltes ja kirjanduses, matemaatikas, tehnoloogias ja kehalises kasvatuses, kasutatakse kunsti mõisteid ja kontseptsioone, nagu kompositsioon, struktuur, mõõdud, geomeetrilised kujundid, rütm, stiil, improvisatsioon ja liikumine. Kunstiõpingutes toetatakse teiste õppeainete teadmistele, süvendades neid ja visualiseerides läbi praktiliste tegevuste, et näidata teadmiste ja oskuste omavahelist seotust ning nende rakendamist igapäevaelus. Üle ainevaldkondade ulatuvad õppeprojektid võimaldavad kunstiaineid teiste valdkondadega siduda ja arendada üldpädevusi.

Tabeli andmed kasutatakse ainekava õppesisu ja õpitulemuste rakendamise täpsustamiseks.

Õpilastes kujundatavad üldpädevused	Läbivad teemad	Lõiming ainevaldkondadega
1. kultuuri- ja väärtuspädevus 2. sotsiaalne ja kodanikupädevus 3. enesemääratluspädevus 4. õpipädevus 5. suhtluspädevus 6. matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus 7. ettevõtlikkuspädevus 8. digipädevus	1. elukestev õpe ja karjääri kujundamine 2. keskkond ja jätkusuutlik areng 3. kodanikualgatus ja ettevõtlikkus 4. kultuuriline identiteet 5. teabekeskkond ja meediakasutus 6. tehnoloogia ja innovatsioon 7. tervis ja ohutus 8. väärtused ja kõlblus	1. keel ja kirjandus 2. kehaline kasvatus 3. kunstiained 4. loodusained 5. matemaatika 6. sotsiaalsed 7. tehnoloogia 8. võõrkeeled

1.5. Õppe kavandamine ja korraldamine

Õpe on õppijakeskne, toetab õpimotivatsiooni hoidmist ning õpilaste kujunemist aktiivseiks ja iseseisvaks õppijaks ning loovaiks ja kriitiliselt mõtlevaiks ühiskonnaliikmeiks, kes suudavad teha valikuid ja vastutada oma õppimise eest.

Õpet kavandades ja korraldades lähtutakse õppekava üldpädevustest, kooli väärtustest, kooliastme lõpuks taotletavatest teadmistest, oskustest ja hoiakutest ning õpitulemustest ja kooli õppekavas sätestatud õppesisust, kooliastmete õppe ja kasvatuses rõhuasetustest ning läbivate teemade ja lõimingu rakendamise põhimõtetest. Põhikoolis õpet kavandades ja korraldades teevad õpetajad koostööd, seejuures:

- 1) arvestatakse õpilaste eelteadmisi, huvisid, individuaalset eripära ja isikupäraseid erivõimeid, kasutatakse diferentseeritud ja sobivat pingutust nõudvaid ülesandeid, mille sisu ja raskusaste toetavad individualiseeritud ja õpilasele tähenduslikku käsitlust, reageeritakse õpi- ja eluraskustele ning pakutakse õpiabi ja tuge õpivalikutest;
- 2) võetakse arvesse kohalikku eripära ning muutusi ühiskonnas, kunsti ja muusika uusimaid käsitlusi, rakendatakse didaktika nüüdisaegseid käsitlusi;
- 3) taotletakse, et õpilase õpikoormus (sh kodutööde maht) on mõõdukas, jaotub õppeaasta jooksul ühtlaselt ning jätab piisavalt aega puhkuseks ja huvitegevuseks;
- 4) võimaldatakse õpet nii iseseisvalt kui ka koos teistega, kujundatakse õpiharjumusi ja –oskusi ning suunatakse tegema valikuid;

- 5) kaasatakse õpilasi õppe kavandamisse, võetakse aega eesmärkide ja taotletavate õpitulemuste saavutamise viiside ja hindamiskriteeriumide läbiarutamiseks ning refleksiooniks;
- 6) kavandatakse piisavalt aega terviklike õppeühikute, mitmeid osaoskusi arendavate ning õppijate jaoks tähenduslike tulemusteni viivate õppeülesannete täitmiseks;
- 7) rakendatakse uurivat õpet, kasutatakse mitmekesiseid ja kombineeritud õppemeetodeid ning aktiivsust, loovust, koostööd ja tagasisidet soodustavaid tegevusi;
- 8) rakendatakse nii traditsioonilisi kui ka nüüdisaegseid info- ja kommunikatsioonitehnoloogial põhinevaid õpikeskkondi ning õppematerjale ja -vahendeid;
- 9) kasutatakse mitmekesist õpikeskkonda: loodus- ja linnakeskkond, arvuti- ja multimeediaklass, virtuaalkeskond jne, käiakse õppekäikudel, kontsertidel, teatrites, näitustel, muuseumides, studiotel, muusikakoolides, looduses, raamatukogudes jm;
- 10) võimaldatakse siduda õpet koolivälise eluga, et kogu ainekäsitus oleks võimalikult elulähedane, õpilasele eakohane ja tähenduslik; seostatakse õppesisu näidetega nii Eesti kui ka maailma kunstist ja rahvakultuurist.

1.6. Hindamise alused

Hindamise aluseks on [PRÕK, §19-22](#). Hindamise kriteeriumid ja trimestri plaan (tööde maht) avaldatakse õpilastele ja nende vanematele Stuudiumi kaudu. Õpilasele on õppe trimestri alguses teada, mida ja millal hinnatakse, mis hindamisvahendeid kasutatakse ning mis on hindamise kriteeriumid. Õpilast juhitakse õppe käigus oma õppimist ning seatud eesmärkide saavutamist analüüsima ja reflekteerima.

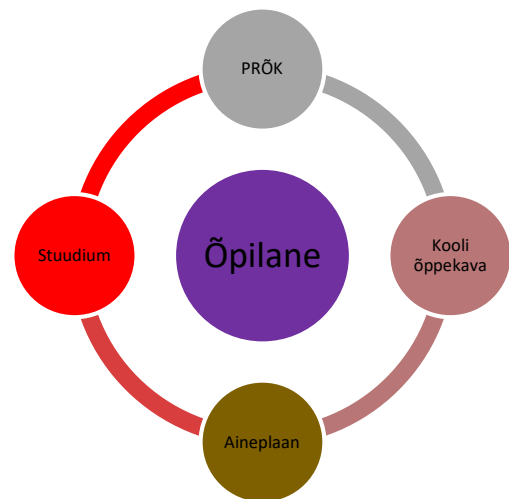
Hindeliste tööde maht ja sisu on kooli õpetajatele/juhtkonnale kättesaadavad Google Drive keskkonnas õpetajate töökaustas.

1.7. Õppekeskkond

Õppekeskkonna kujundamisel lähtutakse riikliku õppekava alusväärtustest ning luuakse üksteist austav, vastastikku hooliv ja toetav, turvaline, kiusamis- ja vägivallavaba õppekeskkond, mis rajaneb usalduslikel suhetel, sõbralikkusel ja heatahtlikkusel ning kus märgatakse ja tunnustatakse õpilase pingutusi ja õpiedu. Kunstiainete pädevuse kujunemise eeldus on õppimist, loovust ning eneseväljendust toetav sotsiaal-emotsionaalne, vaimne ja füüsiline õppekeskkond, mis peab soodustama õpilase iseseisvust, olema kaasav, piisavalt struktureeritud ning eakohane, mis on loovuse ja originaalsuse arendamisel ning avaldamisel oluline. Nii füüsiline kui ka vaimne keskkond peab vastama õpilaste võimetele. Eriti tähtis on arvestada psühholoogilisi baasvajadusi.

Õpe toimub nii kooli ruumides kui ka autentsetes keskkondades, linnaruumis, kontserdisaalides, näituse- ja etendusasutustes, kooli ümbruses, paikkonna kultuuriasutustes ja mujal.

Pädevuste peamiste komponentide – teadmiste, oskuste ja hoiakute – kujundamisel on kande roll õpetajal, kes loob sobiva õppekeskkonna ja toetab väärtuskasvatust, ning koolil, kus normide, väärtuste, rituaalide, sümbolite ja lugude kaudu edendatakse omanäolist koolikultuuri.

2. AINEKAVAD

2.1. KUNST

2.1.1. Õppeaine kirjeldus

Kunsti õppeaine roll on innustada õppijat avastama ja kasutama oma võimeid (sh seni avaldumata võimeid) kunsti ja visuaalkultuuri loojana ning sellega suhestujana, seega ka kultuurikandjana. Kunsti õppeaine tugineb ülesehituselt visuaalkultuurile ning arendab visuaalset kirjaoskust, mis on tänapäeva maailmas edukaks toimetulekuks tähtis igapähele.

Kunst toetab õppija loovust ja isiksuseomadusi, mis annavad eeldused mis tahes inimtegevuse valdkonnas probleeme uut viisi lahendada, jõuda originaalsete, kasulike, eetiliste ja vähemalt looja jaoks soovitud tulemusteni.

Õppeaine lähtealused on:

- 1) maailma kunsti ja visuaalkultuuri laiahaardeline käsitlemine. Visuaalselt tajutav inimese loodud ja mõtestatud keskkond (visuaalkultuur) hõlmab kujutisi, tekste, esemeid, ehitisi, ruumisuhteid jms ning nende erinevaid ja muutuvaid tähendusvälju. Visuaalkultuur sisaldab nii tahtlikke ja kavandatud artefakte (nt kunstiteosed, graafiline disain, reklaam, fotograafia, mood jne) kui ka juhuslikke ja plaanimata visuaalseid märke ning kooslusi (nt tänaval või meedias kõrvuti sattunud reklaamid, kasutatud tüpograafia, muruplatsi niitmine ja sissetallatud teerada, aja jooksul kujunenud kodusisustus jne). Visuaalkultuuris on teadlik toimimine seotud suhtlusega, erinevate sõnumite ja tähenduste loomise, säilitamise, muutmise ja edastamisega; nii esteetiliselt mitmekesise keskkonna kui ka emotsionaalse ja intellektuaalse keskkonna loomisega ning majanduse toimimise ja majanduslike väärtuste loomisega. Kunstipädevuse omandamist toetab maailma kunsti ja visuaalkultuuri käsitlemine nii nüüdisaegses kui ka ajaloolises kontekstis;
- 2) kunsti vormide ja tähenduste pidev muutumine, eksperimentaalsus ja areng, mis võivad ühiskonda ka proovile panna. Kunstis kui visuaalkultuuri kitsamas osas luuakse uut inimkogemust, väljendust ja tähendusi teadlikumalt ning sihipärasemalt, suhestudes valdkonna eripäraga, otsinguliselt ja eksperimenteerivalt. Kunsti pidev uuenedamine peegeldab muutusi nii teadustes kui ka ühiskonnas, väärtustes ja hoiakutes. Kunst tohib võtta endale fantaasia, moraali ja ühiskondlike kokkulepete piire kompava ning nihutava rolli, et mõtestada ja arutleda, ka katsetada erinevaid ettekujutusi ja võimalikkusi;
- 3) õpetaja on aktiivne kunstiga suhestuja, kes toetab õpilasi kultuuri muutavas mitmekesisuses. Täpsema õpisisu valib õpetaja, kes juhhib õpet ja õpikeskkonna loomist. Õpetaja enda hoiakud, avatus ja sallivus, mitmetähenduslikkuse ja muutlikkuse taluvus, aktiivses dialoogis ja mõtestatuses olemine vana ja uue kunstiga on äärmiselt olulised. Kunstiaine ise on samuti seotud pidevate muutustega – uue kunstiloomega, uute avastustega kunstiajalos, seniste väärtuste ümberhindamisega ühiskonnas, uute väärtuste leidmise ja loomisega. Kunsti õppeainet on võimalik üles ehitada eri kunstikäsitlustele tuginedes. Valdikkonnast saab ehedama pildi, kui õppijad ja õpetaja võivad mõtiskleda mitme kunstikontseptsiooni üle ning teadvustada kunsti loomise ja hindamise eri aluseid (nt funktsionaalne, realistlik, idealistlik, estetistlik, kontseptuaalne, pragmaatiline, institutsionaalne jne);
- 4) kunsti õppeaines on võrdselt oluline nii kunstikogemus kui ka õppimiskogemus. Sageli on teosest kui lõpptulemusest tähtsam loominguiline ja otsinguline tee, tagasiside ja refleksioon, üldpädevuste kujundamine, motivatsiooni leidmisele ja hoidmisele suunatud tegevused. Koolikunstis on vaja väärtustada õppija isikliku tasandi loomet, avastusi, pingutust ja sõnumit, sest õppijale endale tähtis tegevus loob talle just nimelt tähendusliku kunstikogemuse ka siis, kui lõpptulemus ei ole originaalne või sisukas laiemas kunsti ja visuaalkultuuri kontekstis. Juhul kui lõpptulemus visuaalkultuuri-, disaini- või

kunsteosena on õppes oluline, peab õpetaja kvalitatiivse muutuse teket valmivas teoses teadvustama ja toetama eesmärkide ning hindamiskriteeriumide sõnastamisega.

Kunsti osaoskused võimaldavad kunsti õpetamist mitmekülgset käsitleda ja jälgivad disaini tsüklilist loogikat, mis on maailmas järjest laiemalt käibel nii kunstiteoste, toodete, protsesside kui ka uuringute kavandamisel. Kunsti osaoskused on:

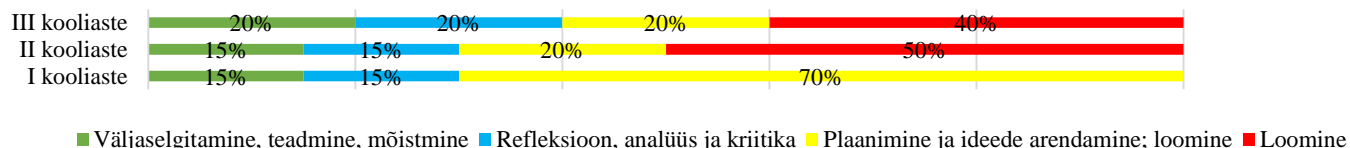
- 1) väljaselgitamine, teadmine, mõistmine (kuulamine, vaatamine, lugemine, info otsimine, kirjeldamine, sõnastamine, valimine, uurimine);
- 2) plaanimine ja ideede arendamine (ideede genereerimine, visandamine, katsetamine, organiseerimine, protsessi plaanimine, koostamine, leiutamine);
- 3) loomine (eesmärgipärane väljendus- ja töövahendite rakendamine, viimistlemine, toimetamine, täiendamine, esitlemine);
- 4) refleksioon, analüüs ja kriitika (uurimine, tõlgendamine, retsenseerimine, tagasisidestamine, arutlemine, väärtushinnangute arendamine ja andmine).

Õpitulemuste sõnastamise puhul on arvestatud, et õpetaja saaks koostöös õpilastega ise otsustada, mis õppeülesannete ja teemade käsitlemisega õpitulemusi saavutada, pidades silmas õpilaste vajadusi ja muutusi kunstimaailmas. Põhikooli õpitulemustes on rõhk teadmisel ja mõistmisel ning sihipärasel kunstilisel tegevusel: idee arendamine ja parima võimaliku lahendi leidmine oma ideele. Disainiga seotud õpitulemused võrdsustatakse ainekavas plaanimise ja idee arendamisega nii, nagu see on kujunenud nüüdisaja praktikas.

2.1.2. Kooliastme lõpuks taotletavad teadmised, oskused ja hoiakud

<p>I kooliaste 3. klassi lõpetaja</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) kirjeldab visuaalseid pilte, jooniseid ja sümboliteid oma kogemuse piires; 2) teab kujutiste kasutamise ja jagamise head tava; 3) kavandab lihtsamaid ülesandeid disainis ja loomes kestlikult; 4) teeb kahe- ja kolmemõõtmelisi töid spontaanselt ning kavandades, kasutades eri tehnika- ja töövõtteid; 5) kirjeldab lühidalt enda tööd ja tulemust. 	<p>II kooliaste 6. klassi lõpetaja</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) tõlgendab visuaalseid kujutisi oma kogemuse ja õpitu piires; 2) teab autorsuse üldisi põhimõtteid; 3) kasutab õpetaja juhendamisel osalist disainimist probleemi lahendamiseks kestlikult; 4) loob omanäolisust taotledes kahe-, kolme- ja neljamõõtmelisi kunstitöid nii spontaanselt kui ka uurides ja kavandades, kasutades ning põhjendades eritehnika võtteid ja kompositsiooni; 5) analüüsib oma teost ja tööd; 6) arutleb loodu üle, seostades loomingut oma kogemuse piires teiste eluvaldkondadega 	<p>III kooliaste 9. klassi lõpetaja</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) analüüsib õpetaja abiga enne kasutamist visuaalseid kujutisi, jooniseid, skeeme ja sümboliteid; 2) käitub füüsilistes ja digitaalsetes Kultuurikeskkondades enamasti turvaliselt, arvestab visuaalseid kujutisi luues ja kasutades autorsust; 3) rakendab õpetaja abiga uurimismeetodeid teoreetiliste, kunstitööde või disainiobjektide loomisel; 4) katsetab, julgeb eksida ja töö käigus langetada otsuseid õpetaja abiga; 5) loob omanäolisust taotledes kahe-, kolme- ja neljamõõtmelisi kunstitöid ja väljapanekuid, uurides ning teadlikult kavandades, valides ja rakendades protsessi käigus sihipäraselt materjale, tehnika- ja töövõtteid ning kompositsiooni põhimõtteid; 6) analüüsib õpetaja toel loodud ja arutleb loodu (nii kunsti kui ka visuaalsete objektide) üle, seostades kunste ja kunsti teiste valdkondadega ning ühiskonna muutustega üldisemalt.
--	---	---

Osaoskuste mahud

2.1.3. Õppesisu ja õpitulemused

I kooliaste

Õpilane:

Väljaselgitamine, teadmine, mõistmine

1. Seostab omavahel raamatuillustratsioone ja teksti sisu.
2. Selgitab endale tuttavas keskkonnas (koolis ja klassis) kasutatavaid märke ja sümboleid ning nende tähendust.
3. Nimetab, mida näeb pildil, ruumilises teoses, audiovisuaalses teoses.
4. Nimetab, teoses nähtavaid värve, äratuntavaid esemeid, olendeid, kujundeid.
5. Kasutab vahendeid ja materjale säästlikult ja ohutult.
6. Korrastab enamasti oma töökoha.
7. Näitab teoselt autori nime.
8. Kirjutab oma tööle nime.
9. Küsib jäädvustatavalt luba enne filmimist või pildistamist.

Plaanimine ja ideede arendamine; loomine

10. Teeb enamasti aktiivselt kaasa nii oma initsiatiivil kui etteantud ülesandeid.
11. Rakendab teoste loomisel õpetaja abiga lihtsamaid kunstitehnikaid (monotüüpia, puhumistehnika, plastiliinimaal, pastell, guašš, värvipliatsitehnika, savi või plastiliini voolimine jms) ja vahendeid.
12. Väljendab enda kogemuse piires mõtteid, tundeid ja kogemusi oma kunstitöodes.

Refleksioon, analüüs ja kriitika

13. Kirjeldab visuaalteosel nähtavat (nimetab äratuntavaid esemeid, olendeid, kujundeid, värvid; mis see on, mida ma näen?)
14. Kirjeldab visuaalteose vaatlemisel tekkinud isiklikke seoseid - mida nähtu mulle meenutab, mis siin pildil toimuda võiks?
15. Kirjeldab etteantud küsimuste toetudes oma töö valmimise protsessi - mida ja kuidas ma tegin, milliseid vahendeid kasutasin? Mida töö tegemisel nautisin? Millised raskused ületasin?
16. Kirjeldab etteantud küsimustele toetudes valminud tööd - mida ma oma töös näen?

1.klass

70 tundi õppeaastas

Õppesisu	Õpitulemused	Üldpädevused	Läbivad teemad	Lõiming
----------	--------------	--------------	----------------	---------

1	VISUAALNE KIRJAOSKUS 1. Igapäevane visuaalkultuur 2. Kujutamise baaselemendid ja kompositsioonipõhimõtted 3. Kunstiajalugu, kunstnikud, teosed	1, 2, 3, 4, 6	1, 4, 6, 2	4, 2, 3, 6.	1,5,4,7,8
2	KUNSTITEHNIKAD JA LOOMINGULINE ENESEVÄLJENDUS 1. Kunstitehnikad ja stiilid 2. Kunstiteooria 3. Etikett	7, 8, 11, 13	6,4,8,2.	8,4,7,1.	1,6,4,7,8.
3	DISAIN JA DISAINIPROTSESS 1. Disaini baaselemendid 2. Disainiprotsessi osad 3. Disainiprotsessis kasutatavad idee visualiseerimise tehnikad 4. Tarbeesemed ja levinumad materjalid	5, 10, 11	1,5,6,3,7.	1,4,5,3,8.	1,4,2,7,5.
4	KUNSTI, KULTUURI JA ÜHISKONNA SEOSED 1. Ohutus ja säästlikkus 2. Autorsus ja autoriõigused 3. Eetika	5, 6, 9	6,1,4,8.	7,2,5,8.	1,2,5,8,7.

Õpilase õpitulemused Kohtla-Järve Slaavi Põhikooli seisukohast:

1. Seostab raamatuillustratsioone ja teksti sisu: Õpilane suudab mõista ja väljendada seoseid raamatuillustratsioonide ning teksti sisu vahel, aidates sellega süvendada arusaamist lugemisest ja visuaalsest kunstist.
2. Tutvub märkide ja sümbolitega koolikeskkonnas: Õpilane õpib tundma ja mõistma koolikeskkonnas kasutatavaid märke ja sümboleid, suurendades oma arusaamist ümbritsevast kultuurist ja keskkonnast.
3. Nimetab ja kirjeldab visuaalseid elemente: Õpilane suudab nimetada ja kirjeldada visuaalseid elemente, nagu pildil, ruumilises teoses või audiovisuaalses teoses esinevaid värve, esemeid, olendeid ja kujundeid.
4. Kasutab vahendeid ja materjale ohutult ja säästlikult: Õpilane õpib kasutama kunstivahendeid ja materjale ohutult ning säästlikult, arendades sellega vastutustundlikku käitumist ja keskkonnateadlikkust.
5. Rakendab lihtsamaid kunstitehnikaid ja vahendeid: Õpilane rakendab kunstiõpetuse tundides õpetaja abiga erinevaid kunstitehnikaid ja vahendeid, nagu monotüüpia, plastiliinimaal, pastell, guašš jne, arendades sellega oma loovust ja oskusi kunstiliste väljendusvahendite kasutamisel.

2.klass

35 tundi õppeaastas

	Õppesisu	Õpitulemused	Üldpädevused	Läbivad teemad	Lõiming
1	VISUAALNE KIRJAOSKUS 1. Igapäevane visuaalkultuur 2. Kujutamise baaselemendid ja kompositsioonipõhimõtted 3. Kunstiajalugu, kunstnikud, teosed	1, 2, 3,4, 5, 6	1,4,6,2.	4,2,3,6.	1,5,4,7,8.
2	KUNSTITEHNIKAD JA LOOMINGULINE ENESEVÄLJENDUS 1. Kunstitehnikad ja stiilid	7,8,11,13,12, 16	6,4,8,2.	1,4,7,8.	1,4,6,7,8.

	2. Kunstiteooria 3. Etikett				
3	DISAIN JA DISAINIPROTSSESS 1. Disaini baaselemendid 2. Disainiprotsessi osad 3. Disainiprotsessis kasutatavad idee visualiseerimise tehnikad 4. Tarbeesemed ja levinumad materjalid	5, 11	1,3,5,6,7.	1,3,4,5,8.	1,2,4,5,7.
4	KUNSTI, KULTUURI JA ÜHISKONNA SEOSED 1. Ohutus ja säästlikkus 2. Autorsus ja autoriõigused 3. Eetika	14	1,4,6,8.	2,5,7,8.	1,2,5,7,8.

Õpilase õpitulemused Kohtla-Järve Slaavi Põhikooli seisukohast:

1. Märkide analüüs ja tähenduse seostamine: Õpilane suudab võrrelda erinevaid märke, nagu liiklusmärgid, logod ja sümbolid, ning seostada nende vorme, värve ja kujutatut märgi tähendusega.
2. Teoste tüpoloogiate tundmine: Õpilane suudab ära tunda tasapinnalised ja ruumilised teosed ning eristada nende omadusi ja eripärasid.
3. Värvide ja toonide eristamine: Õpilane suudab teostes eristada soojasid ja külmasid toone ning märgata heledamat ja tumedamat tonaalsust.
4. Jooni ja pinna iseloomustamine: Õpilane teab, mis on joon ja pind ning suudab erinevaid jooni iseloomustada vastavalt omandatud sõnavarale.
5. Suurussuhete ja objektide paiknemise kirjeldamine: Õpilane suudab kirjeldada teostes suurussuhteid ja objektide paiknemist ning mõista nende ruumilist dünaamikat (nt ees, taga, üleval, all jne).

3.klass

52,5 tundi õppeaastas

	Õppesisu	Õpitulemused	Üldpädevused	Läbivad teemad	Lõiming
1	VISUAALNE KIRJAOSKUS 4. Igapäevane visuaalkultuur 5. Kujutamise baaselemendid ja kompositsioonipõhimõtted 6. Kunstiajalugu, kunstnikud, teosed	1-9	1,2,4,6.	2,3,4,6.	1,4,5,7,8.
2	KUNSTITEHNIKAD JA LOOMINGULINE ENESEVÄLJENDUS 4. Kunstitehnikad ja stiilid 5. Kunstiteooria 6. Etikett	11	2,4,6,8.	1,4,7,8.	1,4,6,7,8.
3	DISAIN JA DISAINIPROTSSESS 5. Disaini baaselemendid 6. Disainiprotsessi osad 7. Disainiprotsessis kasutatavad idee visualiseerimise tehnikad 8. Tarbeesemed ja levinumad materjalid	15, 11, 16	1,3,5,6,7.	1,3,4,5,8.	1,2,4,5,7.
4	KUNSTI, KULTUURI JA ÜHISKONNA SEOSED 4. Ohutus ja säästlikkus 5. Autorsus ja autoriõigused	5, 6, 9	1,4,6,8.	2,5,7,8.	1,2,5,8,7.

Õpilase õpitulemused Kohtla-Järve Slaavi Põhikooli seisukohast:

1. Leiab olulist ja vajalikku infot lihtsamatelt joonistelt ja skeemidelt, sealhulgas tooteetiketidelt, pakenditelt, dokumentidelt ja kunstiraamatute reproduktsioonidelt.
2. Nimetab põhivärve ja oskab segada neid teiste värvidega.
3. Kirjeldab skulptuure ja/või maalikunsti teoseid kasutades abimaterjali, nagu suurus, mõõtmed, värv, ruum, vaadeldavus erinevatest külgedest, suurusuhted ja materjal, lihtsal viisil omandatud sõnavara piires.
4. Mõistab kunstivahendite säästmise ja raiskamise tagajärgi.
5. Kirjeldab kunstivahendite (nt paber, värv, savi) kasutamise erinevaid võimalusi ja viise.

II kooliaste

Väljaselgitamine, teadmine, mõistmine

- 1) rakendab ja kirjeldab eakohaselt visuaalkultuuri ilminguid õpetaja ning enda valikul (teabegraafikat: silte, kaarte, infograafikat; õpikute illustratsioone, (multi)filmide ja arvutimängude pildilist külge, reklaami linnaruumis ja meedias, riietust, kaupluste vaateaknaid, internetikeskkondi, ehitatud keskkondi, esemelist tänapäeva ja pärimuskultuuri);
- 2) kasutab olulisemaid õpitud kunstimõisteid ja teab kunstnikke;
- 3) käitub näitusel turvaliselt ja asjalikult ning leiab enamasti ise muuseumi, galerii või virtuaalnäituse mõistmiseks vajaliku info;
- 4) mõistab säästlikkuse ja kestlikkuse tähtsust;
- 5) märkab, kirjeldab ning mõtestab nüüdisaegsete ja ajalooliste tarbeesemete ning hoonete erinevusi;
- 6) märkab ning kirjeldab iseseisvalt seost tarbeeseme või ruumi/hoone suuruse, vormi, materjali ja otstarbe vahel;
- 7) rakendab autorsuse üldisi põhimõtteid ning kujutiste salvestamise ja jagamise head tava.

Plaanimine ja ideede arendamine

- 8) lahendab õpetaja esitatud probleemi, läbides kõiki disainiprotsessi etappe ning toetudes õpetaja juhendamisele ja etteantud materjalidele;
- 9) kavandab enda idee või teose; teab, et kavand on üldistatud, ülevaatlik ja visandlik.

Loomine

- 10) loob omanäolisust taotledes kahe-, kolme- ja neljamõõtmelisi kunstitöid spontaanselt ning uurides ja kavandades;
- 11) teeb õpetaja abiga põhjendatud valikuid õpitud kunstitehnikate ja töövõtete, materjalide ning kompositsioonipõhimõtete hulgast.

Refleksioon, analüüs ja kriitika

- 12) analüüsib loodut ja arutleb loodu (nii kunsti kui ka visuaalsete objektide) üle isiklikult positsioonilt, seostades kunste ja kunsti teiste valdkondadega ning ühiskonna muutustega üldisemalt;
- 13) selgitab ja analüüsib õpetaja antud küsimustele toetudes oma tööd, tuues esile töökäigu ning põhjendades oma tehtud sisulisi, uurimuslikke või loomingulisi otsuseid;
- 14) annab kaasõppijatele toetavat tagasisidet õpetaja pakutud vormis; põhjendab oma arvamust.

4.klass

35 tundi õppeaastas

	Õppesisu	Õpitulemused	Üldpädevused	Läbivad teemad	Lõiming
1	VISUAALNE KIRJAOSKUS 1. Igapäevane visuaalkultuur 2. Kujutamise baaselemendid ja kompositsioonipõhimõtted	1,2,3,5,6,7,9.	1,6,4,8,5.	1,4,8,3,5.	8,4,5,1,6.
2	KUNSTITEHNIKAD JA LOOMINGULINE ENESEVÄLJENDUS 1. Kunstitehnikad ja stiilid 2. Etikett	4,8,10,12,13,14,	1,8,5,4,2,6,7.	1,6,4,2,3,8.	7,6,2,4.
3	DISAIN JA DISAINIPROTSESS 1. Disaini baaselemendid 2. Disaini liigid 3. Disainiprotsessi osad 4. Tarbeesemed ja levinumad materjalid 5. Kavandamine ja visualiseerimine	4,6,7,12,11	1,7,5,2,7,8.	8,5,3,5,1.	5,2,1,7,8.
4	KUNSTIAJALUGU, VISUAALKULTUUR JA KUNSTNIKUD 1. Kunstiga seotud elukutsed 2. Kunstiajalugu	5,2,7,9,12,14.	1,6,3,2,7.	1,2,5,8,7.	1,6,8,5,4.
5	KUNST JA KULTUUR ÜHISKONNAS 1. Jätksuutlik mõtteviis 2. Teabe otsimine ja infokeskkonnad 3. Kunstielu 4. Autorsus ja autoriõigused	6,3,5,7,13,11.	1,4,5,6,7,2.	5,6,2,1,4.	7,4,1,6.

Õpilase õpitulemused Kohtla-Järve Slaavi Põhikooli seisukohast:

- 1) Rakendab ja kirjeldab visuaalkultuuri ilminguid mitmetes kontekstides, nagu teabegraafika, (multi)filmid, reklaamid ja ehitatud keskkonnad.
- 2) Kasutab olulisemaid kunstimõisteid ja tunneb ära tuntumaid kunstnikke.
- 3) Käitub näitusel turvaliselt ja oskab ise leida vajalikku infot muuseumi, galerii või virtuaalnäituse mõistmiseks.
- 4) Mõistab säästlikkuse ja kestlikkuse tähtsust kunstiloomes ja -tarbimises.
- 5) Märkab, kirjeldab ja mõtestab nüüdisaegsete ja ajalooliste tarbeesemete ning hoonete erinevusi.

5.klass

35 tundi õppeaastas

	Õppesisu	Õpitulemused	Üldpädevused	Läbivad teemad	Lõiming
1	VISUAALNE KIRJAOSKUS 1. Igapäevane visuaalkultuur 2. Kujutamise baaselemendid ja kompositsioonipõhimõtted	1-11.	1, 2, 4, 5, 6	1, 4, 7, 3,	1, 4, 5, 7., 6,

2	KUNSTITEHNIKAD JA LOOMINGULINE ENESEVÄLJENDUS 1. Kunstitehnikad ja stiilid 2. Etikett	12-21	1, 4, 5, 6, 7,	2, 3, 7,	1, 4, 5, 7,, 6,
3	DISAIN JA DISAINIPROTSSESS 1. Disaini baaselemendid 2. Disaini liigid 3. Disainiprotsessi osad 4. Tarbeesemed ja levinumad materjalid 5. Kavandamine ja visualiseerimine	12-21	4, 5, 6, 7,	3, 7, 8	1, 4, 5, 7, 6, 2.
4	KUNSTIAJALUGU, VISUAALKULTUUR JA KUNSTNIKUD 1. Kunstiga seotud elukutsed 2. Kunstiajalugu	22-30	2,3,5,1,8,2.	1,2,8,7,5.	1,4,5.
5	KUNST JA KULTUUR ÜHISKONNAS 1. Jätksuutlik mõtteviis 2. Teabe otsimine ja infokeskkonnad 3. Kunstielu 4. Autorsus ja autoriõigused				

Õpilase õpitulemused Kohtla-Järve Slaavi Põhikooli seisukohast:

- 1) Rakendab ja kirjeldab mitmekesisemalt visuaalkultuuri ilminguid, sealhulgas teabegraafikat, (multi)filme, reklaame, arhitektuuri ja kultuurilist pärandit.
- 2) Kasutab mitmekesisemaid kunstimõisteid ja tunneb ära mitmekesisemaid kunstnikke ning nende töid.
- 3) Osaleb näitustel ja muuseumikülastustel iseseisvalt, kasutades erinevaid infokanaleid, ning suudab seal turvaliselt ja asjalikult käituda.
- 4) Töötab kunstiloomes ja -tarbimises jätkusuutlikult, arvestades materjalide valikul ja tarbimisharjumustes keskkonna säästmise ja kestlikkuse põhimõtteid.
- 5) Analüüsib ja mõtestab sügavamalt nii loodut kui ka kunstiühiskondlikke seoseid, oskab tuua välja oma tööprotsessi ning anda toetavat tagasisidet kaasõpilastele.

6.klass

35 tundi õppeaastas

	Õppesisu	Õpitulemused	Üldpädevused	Läbivad teemad	Lõiming
1	VISUAALNE KIRJAOSKUS 1. Igapäevane visuaalkultuur 2. Kujutamise baaselemendid ja kompositsioonipõhimõtted	1,5,6,7,8,9.	1,4,6,5,7.	1,8,2,7,4.	1,4,6,5,2.
2	KUNSTITEHNIKAD JA LOOMINGULINE ENESEVÄLJENDUS 1. Kunstitehnikad ja stiilid 2. Etikett	2,3,4,10,11	5,6,2,1,7.	1,7,8.	1,2,4,6,5.
3	DISAIN JA DISAINIPROTSSESS 1. Disaini baaselemendid 2. Disaini liigid 3. Disainiprotsessi osad 4. Tarbeesemed ja levinumad materjalid	12,13,14,3,5,14	4,5,8,6,3.	1,7,8,4.	1,4,5,6,8,7.

	5. Kavandamine ja visualiseerimine				
4	KUNSTIAJALUGU, VISUAALKULTUUR JA KUNSTNIKUD 1. Kunstiga seotud elukutsed 2. Kunstiajalugu	3,2,5,6,7,12,13,14	1,2,4,5,7,8.	1,7,5,4.	1,4,5,6,7,8.
5	KUNST JA KULTUUR ÜHISKONNAS 1. Jätkusuutlik mõtteviis 2. Teabe otsimine ja infokeskkonnad 3. Kunstielu 4. Autorsus ja autoriõigused	2,3,4,5,8,9,12.	1,4,3,7,8.	1,7,2,3.	1,4,5,8

Õpilase õpitulemused Kohtla-Järve Slaavi Põhikooli seisukohast:

- 1) Süvendab arusaamist visuaalkultuuri ilmingutest erinevates kontekstides, sealhulgas teabegraafikast, (multi)filmidest, arhitektuurist ja kultuurilisest pärandist ning oskab neid analüüsida ja tõlgendada.
- 2) Kasutab mitmekesiseid kunstimõisteid ja tunneb ära mitmekesiseid kunstistiile ning nende olulisemaid esindajaid.
- 3) Iseseisvad näituse- ja muuseumikülastused on tavalised ning oskab neid kasutada sügavama arusaamise jaoks kunstit ja kultuurist.
- 4) Näitab jätkusuutlikke mõtteviise ja käitumist kunstiloomes ja -tarbimises, arvestades mitte ainult keskkonna, vaid ka sotsiaalsete ja kultuuriliste aspektidega.
- 5) Süvendab analüüsi- ja refleksioonioskusi, suudab selgitada ja põhjendada oma kunstilisi valikuid ning anda konstruktiivset tagasisidet kaaslastele, toetudes nii isiklikule kogemusele kui ka kunstilistele põhimõtetele.

III kooliaste

Väljaselgitamine, teadmine, mõistmine

- 1) analüüsib enne kasutamist visuaalseid kujutisi, keskkondi, jooniseid, skeeme ja sümboleid suhtluses;
- 2) uurib iseseisvalt kunstnike, kunstiteoste ja kunstivoolude tausta;
- 3) leiab infot erinevate allikate kohta, suhtudes neisse allikakriitiliselt;
- 4) kasutab peamisi kunstimõisteid ja teab kunstnikke;
- 5) käitub kultuurikeskkondades reeglite järgi (vajaduse korral oskab reeglid välja selgitada) ning saab iseseisvalt vajaliku teabe leidmise ja sündmuse kogemisega hakkama;
- 6) teab, mida kujutab endast disain ning kuidas töötab disainer;
- 7) mõistab vormide ja värvide subjektiivsemaid ning universaalsemaid tähendusi;
- 8) teab, mis on kopeerimine ja plagiaat, ning oskab teiste autorite teoseid ja nende osi kasutada oma uurimistöös või loomes nii, et tegevus ei riiva autori õigusi.

Plaanimine ja ideede arendamine

- 9) oskab arendada oma ideed, lähtudes eesmärgist;
- 10) märkab ja kirjeldab igapäevaelu probleeme, mida lahendades läbib kõik disainiprotsessi etapid;
- 11) rakendab uurimismeetodeid õpetaja abiga.

Loomine

- 12) loob omanäolisust taotledes kahe-, kolme- ja neljamõõtmelisi kunstitöid spontaanselt ja põhjalikult uurides ning teadlikult kavandades;
- 13) valib loomeprotsessis sihipäraselt materjale ja tehnikavõtteid ning rakendab töövõtteid ja kompositsiooni põhimõtteid;
- 14) oskab rühmaliikmena luua ühistöödest tervikliku väljapaneku ja esitleda teost publikule.

Refleksioon, analüüs ja kriitika

- 15) analüüsib teost (ülesehitus ja vorm, tähistavus, peamised sümboolid, kontekst), leiab erinevaid tõlgendusvõimalusi ja vaatepunkte, põhjendab neid tööle tuginedes ning kasutab kunstit rääkides

- oskussõnavara;
- 16) leiab seoseid ühiskonnaelu valdkondadega nii ajaloost kui ka tänapäevast, tuginedes teistele õppeainetele, erialakirjandusele, aimekirjandusele, popkultuurile ja meediale;
- 17) mõtestab esemelise ja ruumilise keskkonna või disaininäidete esteetilisi, funktsionaalseid ning ökoloogilisi aspekte;
- 18) selgitab oma tööd ning valitud töökäigu ja sõnumi võimalikke teisi võimalusi; põhjendab sisulisi, uurimuslikke või loominguilisi otsuseid ja eksponeerimise valikuid;
- 19) kuulab kaasõppijate seisukohti, põhjendab enda arvamust, annab toetavat tagasisidet ning aktsepteeriarvamusi.

7.klass

35 tundi õppeaastas

	Õppesisu	Õpitulemused	Üldpädevused	Läbivad teemad	Lõiming
1	VISUAALNE KIRJAOSKUS 1. Igapäevane visuaalkultuur 2. Kujutamise baaselemendid ja kompositsioonipõhimõtted	1,2,3,4,6,7,8,9,13,11.,15,16,17,20,21,22,23,24.	4,5,6,7,8.	1,7,8,3.	1,4,5,6,2.
2	KUNSTITEHNIKAD JA LOOMINGULINE ENESEVÄLJENDUS 1. Kunstitehnikad ja stiilid 2. Etikett	5,1,2,6,7,8,9,11,12,18,19,21,22,23,24.	1,3,4,5,6,8.	1,3,5,7,2.	1,5,4,6,8.
3	DISAIN JA DISAINIPROTSESS 1. Disaini baaselemendid 2. Disaini liigid 3. Disainiprotsessi osad 4. Tarbeesemed ja levinumad materjalid 5. Kavandamine	19,21,22,23,5,1,2,6,7,8,9,11,24.	1,8,7,6,5,4.	1,3,7,6.	1,8,6,5,7,4.
4	KUNSTIAJALUGU, VISUAALKULTUUR JA KUNSTNIKUD 1. Info leidmine 2. Kunstiajalugu	1,2,4,6,5,8,9,11,12,13,21,22,23,24.	1,4,5,7.	1,8,7,4.	8,1,2,4,5.
5	KUNST JA KULTUUR ÜHISKONNAS 1. Kunsti ja kultuuriga seotud elukutsed 2. Jätkusuutlik mõtteviis 3. Teabe otsimine ja infokeskkonnad 4. Kunstielu 5. Autorsus ja autoriõigused	2,3,5,6,10,12,13,20,21,22,24.	1,4,2,3,5.	1,4,7.	1,8,7,6,5.

Õpilase õpitulemused Kohtla-Järve Slaavi Põhikooli seisukohast:

Väljaselgitamine ja teadmine:

- Analüüsib visuaalseid kujutisi, keskkondi ja sümboleid enne nende kasutamist.
- Urrib iseseisvalt kunstnike, kunstiteoste ja kunstivoolude tausta.
- Leiab infot erinevate allikate kohta, suhtudes neisse kriitiliselt.

Plaanimine ja ideede arendamine:

- Oskab arendada oma ideid eesmärgist lähtuvalt.
- Märkab ja kirjeldab igapäevaelu probleeme ning lahendab neid läbi disainiprotsessi etappide.
- Rakendab uurimismeetodeid koostöös õpetajaga.

Loomine:

- Loob originaalseid kunstitöid erinevates mõõtmetes, lähtudes põhjalikust uurimisest ja teadlikust kavandamisest.

- Valib sihipäraselt materjale, tehnikaid ja töövõtteid ning rakendab neid loomeprotsessis.
- Osaleb grupitöodes, luues terviklikke väljapanekuid ja esitledes neid publikule.

Refleksioon, analüüs ja kriitika:

- Analüüsib kunstiteoseid, leides erinevaid tõlgendusi ja põhjendades neid oskuslikult.
- Leiab seoseid kunsti ja ühiskonnaelu valdkondade vahel, tuginedes erinevatele allikatele ja õppeainetele.
- Mõtestab esteetilisi, funktsionaalseid ja ökoloogilisi aspekte ning põhjendab loomingulisi otsuseid ja eksponeerimise valikuid.
- Kuulab kaasõppijate seisukohti, annab toetavat tagasisidet ja aktsepteerib eriarvamusi.

8.klass

35 tundi õppeaastas

	Õppesisu	Õpitulemused	Üldpädevused	Läbivad teemad	Lõiming
1	VISUAALNE KIRJAOSKUS 1. Igapäevane visuaalkultuur 2. Kujutamise baaselemendid ja kompositsioonipõhimõtted	1,2,7,9,10,11,12,13,14,17,18,19,20.	1,4,5,7.	1,7,4.	1,6,8.
2	KUNSTITEHNIKAD JA LOOMINGULINE ENESEVÄLJENDUS 1. Kunstitehnikad ja stiilid 2. Etikett	1,2,3,5,7,8,11,12,13,15,16,17,18,19,20.	1,4,5,7.	1,7,3,2.	1,5,7,8.
3	DISAIN JA DISAINIPROTSESS 1. Disaini baaselemendid 2. Disaini liigid 3. Disainiprotsessi osad 4. Tarbeesemed ja levinumad materjalid 5. Kavandamine	1,2,4,5,7,8,12,17,18.	1,4,3,7,8.	1,3,7,6.	1,2,5,6,8.
4	KUNSTIAJALUGU, VISUAALKULTUUR JA KUNSTNIKUD 1. Info leidmine 2. Kunstiajalugu	1,2,3,6,7,12,13,17,18.	1,4,5,6,7,8.	1,3,4,5,7.	1,2,5,6,8.
5	KUNST JA KULTUUR ÜHISKONNAS 1. Kunsti ja kultuuriga seotud elukutsed 2. Jätkusuutlik mõtteviis 3. Teabe otsimine ja infokeskkonnad 4. Kunstielu 5. Autorsus ja autoriõigused	2,3,5,10,11,12,13,21,22.	1,4,5,6,7,2,8.	1,3,4,5,7,6.	1,8,7,6,2.

Õpilase õpitulemused Kohtla-Järve Slaavi Põhikooli seisukohast:

Väljaselgitamine ja teadmine:

- Analüüsib süvitsi visuaalseid kujutisi, keskkondi, jooniseid ja sümboleid suhtluses.
- Uurib põhjalikult kunstnike, kunstiteoste ja kunstivoolude tausta, kasutades mitmesuguseid allikaid.
- Hindab kriitiliselt erinevaid allikaid ja suhtub neisse distsiplineeritult ning analüütiliselt.

Plaanimine ja ideede arendamine:

- Suudab süstemaatiliselt arendada ja laiendada oma ideid, arvestades eesmärke ja erinevaid loomingulisi võimalusi.
- Tunneb igapäevaelu probleeme ja oskab neid lahendada, lähtudes disainiprotsessi etappidest ning iseseisvast uurimisest.
- Rakendab mitmekesiseid uurimismeetodeid iseseisvalt ja koostöös õpetajaga, arendades välja analüütilise mõtlemise oskusi.

Loomine:

- Loob originaalseid, mitmekihilisi ja kontseptuaalseid kunstiteoseid, kasutades mitmesuguseid tehnikaid ja materjale ning sügavat eneserefleksiooni.
- Valib sihipäraselt töövõtteid, materjale ja tehnikaid ning rakendab neid loomeprotsessis, järgides teadlikult loovust ja esteetilist kavandamist.
- Osaleb edukalt grupiprojektides, panustades ühiste eesmärkide saavutamisse ning esitledes loodut publikule veenvalt ja professionaalselt.

Refleksioon, analüüs ja kriitika:

- Süvendatult analüüsib kunstiteoseid, avastades mitmeid tõlgendusvõimalusi ja põhjendades oma seisukohti teose struktuuri ja konteksti põhjal.
- Leiab seoseid kunsti ja ühiskonnaelu vahel, tuues välja kunsti rolli ja tähenduse erinevates kultuurilistes ja ajaloolistes kontekstides.
- Analüüsib kriitiliselt nii visuaalset kui ka kontseptuaalset kunsti, mõtestades nende esteetilisi, funktsionaalseid ja filosoofilisi aspekte ning põhjendades oma arvamusi ja hinnanguid.
- Suhtleb aktiivselt kaasõpilaste ja õpetajaga, pakkudes ja vastu võttes konstruktiivset tagasisidet ning hindates mitmekesisust ja erinevaid vaatenurki kunstiloomingus.

9.klass

35 tundi õppeaastas

	Õppesisu	Õpitulemused	Üldpädevused	Läbivad teemad	Lõiming
1	VISUAALNE KIRJAOSKUS 1. Igapäevane visuaalkultuur 2. Kujutamise baaselemendid ja kompositsioonipõhimõtted	1,2,4,7,9,8,10,11,12,13,18,19,20.	6,7,8,4,1,2.	1,2,4,7,6.	1,2,5,6,8.
2	KUNSTITEHNIKAD JA LOOMINGULINE ENESEVÄLJENDUS 1. Kunstitehnikad ja stiilid 2. Etikett	1,2,3,4,5,7,9,12,10,14,15,18,19.	1,4,6,5,7,8.	1,3,4,5,6,7,8.	1,2,4,5,6,7,8.
3	DISAIN JA DISAINIPROTSESS 1. Disaini baaselemendid 2. Disaini liigid 3. Disainiprotsessi osad 4. Tarbeesemed ja levinumad materjalid 5. Kavandamine	1,2,3,4,5,6,1,12,10,13,18,19.	1,3,4,5,6,7.	1,3,4,5,7.	1,2,4,5,6,7,8.
4	KUNSTIAJALUGU, VISUAALKULTUUR JA KUNSTNIKUD 1. Info leidmine 2. Kunstiajalugu	1,2,4,7,8,12,11,20,21.	4,5,6,7.	1,3,4,5,7.	1,2,4,7,8.
5	KUNST JA KULTUUR ÜHISKONNAS 1. Kunsti ja kultuuriga seotud elukutsed 2. Jätksuutlik mõtteviis 3. Teabe otsimine ja infokeskkonnad 4. Kunstielu 5. Autorsus ja autoriõigused	1,2,3,4,5,8,7,10,13,17,20,21.	4,1,5,7,8.	1,4,5,7.	1,2,5,7,8.

Õpilase õpitulemused Kohtla-Järve Slaavi Põhikooli seisukohast:

Väljaselgitamine ja teadmine:

- Süvendatult analüüsib ja tõlgendab visuaalseid kujutisi, keskkondi, jooniseid ja sümboleid, avastades nende mitmekihilisi tähendusi ja seoseid.

- Uurib laialdaselt erinevate kunstnike, kunstiteoste ja kunstivoolude tausta ning suudab siduda neid teadmisi kultuuriliste ja ajalooliste kontekstidega.
- Hindab kriitiliselt ja analüütiliselt erinevaid kunstiallikaid, rakendades süstemaatilist lähenemist informatsiooni hankimisel ja hindamisel.

Plaanimine ja ideede arendamine:

- Loojana suudab süstemaatiliselt arendada ja laiendada oma ideid, väljendades neid selgelt ja veenvalt ning järgides eesmärkide seadmise põhimõtteid.
- Tunneb ära ning analüüsib kompleksseid igapäevaelu probleeme, kavandades ja rakendades terviklikke lahendusi läbi mitmete loominguliste protsesside.
- Rakendab laia valikut uurimismeetodeid ja -strateegiaid nii iseseisvalt kui ka koostöös kaasõpilastega, arendades välja kriitilise mõtlemise ja analüütilised oskused.

Loomine:

- Loob sügavalt originaalseid ja kontseptuaalseid kunstitöid, kasutades mitmekülgset erinevaid tehnikaid, materjale ja lähenemisviise ning järgides loovust ja eneserefleksiooni.
- Valib teadlikult ja sihipäraselt töövõtteid, materjale ja tehnikaid, kohandades neid vastavalt loomeprotsessi nõudmistele ja väljakutsetele.
- Osaleb aktiivselt grupiprojektides, demonstreerides koostööoskusi ja võimet luua terviklikke ja mõjusaid kunstiteoseid ning esitledes neid enesekindlalt ja professionaalselt.

Refleksioon, analüüs ja kriitika:

- Süvendatult analüüsib ja interpreteerib kunstiteoseid, tuues välja nende struktuuri, kontseptsiooni ja sõnumi ning pakkudes mitmeid tõlgendusi ja vaatepunkte.
- Seostab kunsti ühiskondlike ja kultuuriliste kontekstidega, arutledes kunsti rolli ja tähenduse üle erinevates ajaloolistes, filosoofilistes ja sotsiaalsetes raamistikutes.
- Kriitiliselt hindab nii visuaalset kui ka kontseptuaalset kunsti, analüüsides nende esteetilisi, funktsionaalseid ja eetilisi aspekte ning põhjendades oma seisukohti ja hinnanguid.
- Suhtleb aktiivselt ja respektiivsete teiste arvamusi, pakkudes ja vastu võttes konstruktiivset tagasisidet ning arendades välja empaatiavõimet ja avatud suhtumist kunstiloomingu kriitilisesse uurimisse.

2.1.4. Hindamine

Kunstiõpetuse hindamisel lähtutakse vastavatest sätetest [PRÕK, §19-22](#) ja [lisa 3, p.1.6](#).

Hindamise eesmärk on saada ülevaade õpitulemuste saavutatuselt ja õpilase individuaalsest arengust ning kasutada seda teavet õppe tulemuslikumaks kavandamiseks ja ennastjuhtiva õppija kujundamiseks. Hinnatakse õpitulemuste saavutatust, mis on kooskõlas õppesisu ja -tegevustega ning vastavuses ainealasete teadmiste, oskuste ja hoiakutega. Hoiakute hindamisel (nt mõistab, kujundab, tähtsustab, väärtustab) antakse õpilasele suunavaid ja toetavaid sõnalisi hinnanguid.

Alates esimesest kooliastmest kaasatakse õpilane hindamisprotsessi nii oma töö hindamisel kui ka kaasõpilaste tagasisidestamisel. **Õpilasele on õppeprotsessi alguses teada, mida ja millal hinnatakse, milliseid hindamisvahendeid kasutatakse ning millised on hindamise kriteeriumid (Stuudiumi kaudu).** Õpilast suunatakse õppeprotsessi käigus oma õppimist ja püstitatud eesmärkide saavutamist analüüsima ja reflekteerima.

Kohtla-Järve Slaavi Põhikoolis toimub kunstiõpetuse raames suuline või kirjalik tagasiside õpilaste edusammude kohta nende kunstialastes väljendustes. Õpetajad annavad pidevalt tagasisidet suuremahuliste loominguliste tööde, nagu portfoolio, loovtööde, ning grupitööde edasiarendamiseks. Tagasiside hõlmab saavutatud taseme kirjeldust ning selgitust, milliseid edasisi samme on vaja astuda eesmärkide saavutamiseks.

Detailsemalt kavandab õpetaja hindamise enne trimestri algust koostatud aineplaanis, lähtudes vastavatest põhikooli riikliku õppekava ja kooli õppekava üldosa ja ainekava sätetest. Õpitulemusi hinnates lähtutakse põhikooli riikliku õppekava üldosast ning teiste hindamist reguleerivate õigusaktide käsitlest.

Hindamise eesmärk on:

- 1) toetada õpilase arengut;
- 2) anda tagasisidet õpilase õppeedukuse kohta;
- 3) innustada ja suunata õpilast sihikindlalt õppima;
- 4) suunata õpilase enesehinnangu kujunemist, suunata ja toetada õpilast edasise haridustee valikul;
- 5) suunata õpetaja tegevust õpilase õppimise ja individuaalse arengu toetamisel.

Kohtla-Järve Slaavi Põhikoolis hinnatakse õpilaste kunstõpetuse teadmisi ja oskusi läbi suuliste esitluste, kirjalike või praktiliste tööde ning praktiliste tegevuste. Hindamine toimub viiepallisüsteemis ning kasutatakse mitmekesiseid hindamismeetodeid, mis vastavad kunstõpetuse ainekavas sätestatud eesmärkidele. Õpilastele selgitatakse, milliseid teadmisi ja oskusi hinnatakse, milliseid hindamisvahendeid kasutatakse ning millised on hindamise kriteeriumid.

Hindamine I kooliastmes

1.-3. klassis hinnatakse põhiliselt lahenduste erinevusi ja väärtustatakse õpilaste isikupära. 1.klassis hinnatakse põhiliselt õpilaste suutlikkust orienteeruda erinevate materjalide kasutamise ja otstarbe vahel ning märgata kunsti enda ümber. Hinnatakse ka õpilase suutlikkust valida värve vastavalt sellele, millised on tunnis käsitletavate teemade objektid reaalelus. Hinnatakse õpilase oskust rakendada oma fantaasiat ning originaalsust, tööde isikupärasust.

I kooliastmes arvulist hindamist ei toimu, kasutatakse mitmeeristav hindamine. Tööle antakse suuline või kirjalik hinnangud, mis toovad esile õpilase tugevused ja edusammud ja lähtutakse Kohtla-Järve Slaavi Põhikoolis kehtivast hindamise korrast. Puudustele juhib õpetaja tähelepanu taktitundeliselt.

Õpilane õpib õpetaja juhendamisel ise ja oma klassikaaslase tööle hinnangut andma. Õppimise ajal analüüsib õppija õpetaja juhendamisel ja hiljem ka iseseisvalt:

- 1) Uurib ja selgitab visuaalseid pilte, jooniseid ja sümboleid oma kogemuse piires
- 2) Uurib õpetaja abiga esemete vormi ja otstarbe seoseid
- 3) Ei tee digitaal kujutiste salvestamise ja edastamisega kellelegi kahju
- 4) Planeerib ja arendab ideid, kasutab fantaasiat
- 5) Püüab kirjeldada teose vaatlemisel tekkinud isiklikke seoseid
- 6) Annab ülevaate valminud töö protsessidest ning püüab kirjeldada valminud tööd.

Vigu käsitletakse õppeprotsessi loomuliku osana. Tunnustatakse tulemuse saavutamiseks tehtud jõupingutusi.

Hindamine II kooliastmes

Õpilane õpib õpetaja juhendamisel ise oma tööle hinnangut andma. Õppimise ajal analüüsib õppija õpetaja juhendamisel ja hiljem ka iseseisvalt:

- 1) Uurida visuaalseid kujutisi ja kunstivoolusid, toetudes õpetaja suunamisele ja iseseisvale uurimisele.
- 2) Arendada ideid vastavalt eesmärgile, õppides disainiprotsessi etappe koos õpetaja abiga.
- 3) Loominguliselt kujundada kunstitöid eri mõõtmetes, kasutades nii spontaansust kui ka teadlikku planeerimist ning saades juhendamist õpetajalt.
- 4) Analüüsida teoseid, leides mitmeid tõlgendusvõimalusi ja kasutades kunstialast terminoloogiat, tuginedes nii õpetaja suunamisele kui ka iseseisvale uurimisele.

- 5) Selgitada oma tööd, teha teadlikke valikuid ning saada tagasisidet kaasõppijatelt ja juhendajalt, et täiustada oma loomingut.

Vigu käsitletakse õppimisprotsessi lahutamatu osana ning õpilasi julgustatakse neist õppima. Oluline on anda tagasisidet mitte ainult vigadele, vaid ka õpilaste tugevustele, et innustada neid edasi pingutama ja oma oskusi arendama. Hindamisel arvestatakse nii tulemust kui ka protsessi, tunnustades jõupingutusi ja õppimise käiku.

Hindamine III kooliastmes

Õpilane õpib õpetaja juhendamisel ise oma tööle hinnangut andma. Õppimise ajal analüüsib õppija õpetaja juhendamisel ja hiljem ka iseseisvalt:

- 1) Analüüsida visuaalseid kujutisi ja kunstivoolusid, kasutades õpetaja juhendamist ja iseseisvat uurimist.
- 2) Arendada ideid eesmärgist lähtuvalt, õppides disainiprotsessi etappe õpetaja juhendamisel.
- 3) Luua omanäolisi kunstitöid erinevates mõõtmetes, kasutades nii spontaansust kui ka teadlikku kavandamist ning õpetaja juhendamist.
- 4) Analüüsida teoseid ja leida erinevaid tõlgendusvõimalusi, kasutades kunstialast sõnavara ja teadmisi õpetaja juhendamisel.
- 5) Selgitada oma tööd ja teha põhjendatud otsuseid, saades tagasisidet kaasõppijatelt ning juhendamist õpetajalt.

Vigu käsitletakse õppimisprotsessi lahutamatu osana ning õpilasi julgustatakse neist õppima. Oluline on anda tagasisidet mitte ainult vigadele, vaid ka õpilaste tugevustele, et innustada neid edasi pingutama ja oma oskusi arendama. Hindamisel arvestatakse nii tulemust kui ka protsessi, tunnustades jõupingutusi ja õppimise käiku.

2.2. MUUSIKA

2.2.1. Õppeaine kirjeldus

Muusikal kui universaalsel suhtlusvahendil on läbi aegade olnud tähtis osa laste ja noorte vaimsel, moraalsel ning esteetilisel kasvatamisel. Muusikaõpetuse taotlus on luua muusikateadmiste, -oskuste ja -kogemuste süsteem. Üldhariduskooli muusikaõpetuse eesmärk on tekitada huvi muusika ja musitseerimise vastu ning kujundada harmoonilist ja loovat isiksust. Muusikaõpetuses lähtutakse eesti koolimuusikas väljakujunenud traditsioonidest ja põhimõtetest (Riho Päts, Heino Kaljuste), mis toetuvad Zoltán Kodály meetodile ja Carl Orffi pedagoogika adapteeritud käsitlusele ning tänapäeva pedagoogika teadmusele ja kogemusele. Muusikaga tegelemine rikastab tundeelu, kujundab esteetilisi hoiakuid ja kultuurilisi tõekspidamisi. Muusikaõpetuse kaudu luuakse võimalused muusikaoskuste arenguks, avatakse ja avardatakse muusikaga tegelemise viise ning toetatakse elukestva muusikaharrastuse teket.

Eesti ja maailma muusikakultuuri tutvustamise kaudu kujundatakse õpilaste sotsiaal- kultuurilisi väärtushinnanguid ja muusikamaitset.

Muusikaõpetuses tähtsustatakse:

- 1) ühislaulmist kui rahvusliku kultuuritraditsiooni olulist väljendust ja edasikandjat;
- 2) loomingulist eneseväljendust;
- 3) õpilase loova ja kriitilise mõtlemise arengu toetamist;
- 4) õpilase isiklikku suhet muusikaga ning muusikalise suhtlemise rolli vaimse, füüsilise ja emotsionaalse tasakaalustamise võimalusena;
- 5) muusika osa tasakaalustatud isiksuse eetilise-esteetiliste väärtushinnangute kujunemisel;
- 6) õppija huvi ja isikupära.

Muusika õppeaine sisuks on musitseerimine (laulmine, pillimäng, muusikaline liikumine, omalooming), muusika kuulamine ja muusikalugu, muusikaline kirjaoskus ning õppekäigud.

Muusikaõpetuse kaudu kujundatakse ja arendatakse õpilastes järgmisi osaoskusi:

- 1) laulmine,
- 2) pillimäng,
- 3) muusikaline liikumine,
- 4) omalooming,
- 5) muusika kuulamine.

Muusikaõpetuse lahutamatu osa on muusikaline eneseväljendus, millega arendatakse õpilase isikupära, omandatakse oskused ja teadmised üksi ning koos musitseerimiseks ja loominguliseks eneseväljenduseks.

Musitseerimine on keskne tegevus muusikateadmiste ja -oskuste omandamiseks ning loova ja harmoonilise isiksuse kujunemiseks. Rühmas või üksi õppides arendatakse suhtlemis- ja koostööoskust, üksteise kuulamise oskust, ühtekuuluvustunnet, hoolivust, paindlikkust ja tundetarkust ning juhitakse õpilaste enesehinnangut ja õpimotivatsiooni.

Ühislaulmise ning koorilauluga arendatakse sotsiaalseid oskusi ning kujundatakse rahvuslikku eneseteadvust ja isamaa-armastust.

Omalooming on seotud lihtsate kaasmängude, saadete, rütmilis-meloodiliste improvisatsioonide, muusikalise liikumise ja tekstide loomisega, mille käigus luuakse võimalused muusikalise eneseväljenduse ja esinemisjulguse kujunemiseks ning arenemiseks.

Omaloomingulises tegevuses rakendatakse ja kinnistatakse muusikateadmisi ja -oskusi.

Muusika kuulamisega arendatakse kuulamisoskust, tähelepanu, analüüsivõimet ja võrdlusoskust.

Muusikaloos tutvustatakse muusika väljendusvahendeid, stiile, heliloojaid ja interpreete ning omandatakse kultuuriloolisi teadmisi.

Muusikalise kirjaoskuse all mõistetakse ainekavas sisalduvat elementaarset noodikirja lugemise oskust, mida omandatakse musitseerides ja mis loob eeldused muusika teadlikumaks mõistmiseks.

Muusika võimaldab osaleda kultuuris mitmel viisil ja kujundada elukestvat harrastust.

Õppekäigud (sh virtuaalsed) kontserdipaikadesse, teatritesse ning muuseumidesse kujundavad õpilaste silmaringi ja muusikamaitset, teadmisi kohalikust, oma riigi ja maailma kultuuripärandist ning nende rollist maailmas ja peamistest kultuurisaavutustest (sh popkultuurist). Muusikaõpetuse lahutamatu osa on kooli kontserdieluse osalemine, et õpilased omandaksid kogemusi nii esineja, kuulaja kui ka korraldajana. Muusikaõpetust kavandades ja korraldades leitakse tunnivälise loometegevuse võimalusi (koorilaul, solistid, ansamblid, orkestrid, kontsertide jm esinemiste kavandamine, töötoad jms).

2.2.2. Kooliastme lõpuks taotletavad teadmised, oskused ja hoiakud

<p>I kooliaste 3. klassi lõpetaja</p> <p>1) tunneb rõõmu laulmisest ja pillimängust, omaloomingust ja muusikalisest liikumisest ning muusika kuulamisest;</p> <p>2) saab esmase ühislaulmise ja koorilaulu kogemuse ning pillimänguoskused;</p> <p>3) kuulab keskendunult muusikat, enda ja kaaslaste muusikaesitust ning avaldab selle kohta oma arvamust;</p> <p>4) mängib loomeideedega ning katsetab musitseerimisel erinevaid muusika väljendusvahendeid;</p> <p>5) rakendab omandatud muusikateadmisi ja -oskusi muusikategevustes, sh muusikalist kirjaoskust (helivältsused, rütmid ja pausid, 2- ja 3-osaline taktimõõt; muusikalised oskussõnad vastavalt valitud teemadele).</p>	<p>II kooliaste 6. klassi lõpetaja</p> <p>1) tunneb rõõmu nii iseseisvast kui ka ühisest muusikategevusest ja väärtustab musitseerimist;</p> <p>2) teadvustab ja hindab oma muusikavõimeid, arendab neid muusikategevustes – laulmises, pillimängus, omaloomingus ja muusikalises liikumises;</p> <p>3) kuulab süvenenult Eesti ja teiste rahvaste muusikat ning arutleb muusika üle;</p> <p>4) osaleb aktiivselt muusikaloomes, katsetab oma ideid erinevates muusikategevustes ja sobivates digikeskkondades, on püsiv lahendusi otsides;</p> <p>5) suhtub lugupidavalt enda ja kaaslaste loominguks, põhjendab ning analüüsib oma arvamusi ja valikuid;</p> <p>6) mõistab enda seotust Eesti kultuuripärandiga ja väärtustab laulupidu;</p> <p>7) märkab ja teadvustab kultuurilist mitmekesisust ning suhtub lugupidavalt eri rahvuskultuuridesse;</p> <p>8) leiab muusikainfot eri teabeallikatest ning käitub vastutustundlikult virtuaalmaailmas;</p> <p>9) väärtustab loojat ja loomingut ning on teadlik autoriõigusest;</p> <p>10) väärtustab teadmisi ja oskusi muusikategevustes, rakendades muusikalist kirjaoskust (helivältsused, rütmifiguurid ja pausid, taktimõõt 4/4, C ja eeltakt; duur-, moll-helilaad, helistikud C-a, G-e, F-d; muusikalised oskussõnad vastavalt valitud teemadele).</p>	<p>III kooliaste 9. klassi lõpetaja</p> <p>1) huvitub muusikast kui kunstiliigist, väärtustab muusikat ning muusikategevust kultuuri ja igapäevaelu rikastajana;</p> <p>2) teadvustab muusika võimalusi vaimse, füüsilise ja emotsionaalse tasakaalu loomisel;</p> <p>3) osaleb aktiivselt musitseerimises: tegutseb koos teistega, vastutab enda tegevuse eest rühmas (klassis, kooris, ansambelis);</p> <p>4) arendab loomeideid muusikalise eneseväljenduse kaudu: katsetab ideid muusikategevustes, leiab lahendusi esile kerkinud probleemidele, hindab isikupära ja erinevaid lahendusi ning on püsiv ja järjekindel;</p> <p>5) tunnetab ja rakendab liikudes muusika karakterit ja väljendusvahendeid;</p> <p>6) väärtustab kodukoha ja Eesti muusikapärandit ning nüüdismuusikat, on traditsioonide edasikandja laulja ja/või pillimängijana ning osaleb laulupidudel;</p> <p>7) teadvustab muusikat kui kultuuridevahelist suhtluskeelt, väärtustab kultuurilist mitmekesisust;</p> <p>8) tegutseb eetilisel ja ohutult (sh autoriõigust arvestades) nii reaalses kui ka virtuaalsetes kultuurikeskkondades, suhtub kriitiliselt infotehnoloogia ja meedia loodud keskkonnasse;</p> <p>9) valib endale meelepärase(d) muusikaga tegelemise viisi(d), hindab oma kogemust ja jagab seda kaaslastega;</p> <p>10) teadvustab, et teadlikuma musitseerimise aluseks on muusikaline kirjaoskus, mille hulka kuuluvad helivältsused, rütmifiguurid ja pausid, kaheksandiktaktimõõt laulurepertuaarist tulenevalt; ühe võtmemärgiga helistikud ja repertuaarist tulenevalt kahe võtmemärgiga helistikud;</p>
--	---	---

		muusikalised oskussõnad vastavalt valitud teemadele; 11) mõistab, kuidas huvi muusika vastu ning muusikaoskused võimaldavad kujundada sellest elukestva harrastuse või elukutse.
--	--	---

2.2.3. Õppesisu ja õpitulemused

I kooliaste

Musitseerimine: laulmine, pillimäng, muusikaline liikumine, muusikaline omalooming

Õpitulemused: *Laulmine, pillimäng, muusikaline liikumine, muusikaline omalooming, muusika kuulamine*

- 1) laulab loomuliku kehahoiu ja hingamise, vaba tooni ja selge diktsiooniga üksi, ansambelis või kooris;
- 2) väljendab lauldes muusika sisu ning meeleolu;
- 3) laulab eakohaseid laste-, mängu- ja mudellaule, regillaule, kaanoneid, eesti ja teiste rahvaste laule;
- 4) laulab peast kooliastme ühislause: „Eesti hümn“ (F. Pacius), „Mu koduke“ (A. Kiis), „Tiliseb, tiliseb aisakell“ (L. Wirkhaus); lastelaulud „Lapsed, tupp“, „Teele, tee, kurekesed“, „Kevadel“ („Juba linnukesed...“), „Uhti, uhti, uhkesti“, „Emakesele“ (M. Härma), „Rongisõit“ (G. Ernesaks);
- 5) on laulupidude traditsiooni edasikandja koorilaulja ja/või kuulajana, arutleb suuliselt kogetu üle;
- 6) mõistab muusikalise kirjaoskuse tähtsust ja rakendab seda lauldes, pillimängus, liikumisel, omaloomingus;
- 7) rakendab keha-, rütmi- ja plaatpille lihtsamates ostinato'des ja/või kaasmängudes;
- 8) musitseerib väikekandlil või plokkflöödil esmaseid mänguvõtteid kasutades;
- 9) väljendab muusika sisu ja karakterit liikumise kaudu üksi või rühmas;
- 10) kasutab liikumisel muusika väljendusvahendeid;
- 11) tantsib eesti laulu- ja ringmänge;
- 12) rakendab omaloomingus muusika väljendusvahendeid (meloodia, rütm, tempo, tämber, dünaamika);
- 13) loob lihtsaid rütmilis-meloodilisi kaasmänge keha-, rütmi- ja plaatpillidel;
- 14) improviseerib astmemudelitele tuginedes;
- 15) loob lihtsamaid tekste (liisusalme, regivärsse, laulusõnu jne);
- 16) kasutab loovliikumist muusika meeleolu väljendamisel;
- 17) väljendab muusika meeleolu kunstitöodes;
- 18) kirjeldab kogetud muusikaelamusi ning avaldab nende kohta arvamust suuliselt või muul looval viisil;
- 19) kirjeldab, iseloomustab ning võrdleb kuulatava laulu või muusikapala meeleolu ja karakterit, kasutades õpitud oskussõnavara ning muusika väljendusvahendeid (meloodia, rütm, tempo, tämber, dünaamika);
- 20) eristab ja iseloomustab kuuldeliselt vokaal- ja instrumentaalmuusikat, sh muusikažanre (marss, valss, polka);
- 21) otsib infot erinevatest etteantud allikatest, eristab kõla ja välimuse järgi eesti rahvapille ning kirjeldab neid.

1.klass

70 tundi õppeaastas

Õppesisu	Õpitulemused	Üldpädevused	Läbivad teemad	Lõiming
----------	--------------	--------------	----------------	---------

1	<p>Laulmine Repertuaar. Lauldakse eakohaseid laste-, mängu- ja mudellaule, regilaule, eesti ja teiste rahvaste laule. Õpitakse laulma peast I kooliastme ühislaule. Repertuaari valikul arvestatakse eesti rahvakalendri tähtpäevadega (mardipäev, kadripäev, jõulud, vastlad, kevadpühad) ja riiklike tähtpäevadega (isadepäev, Eesti vabariigi aastapäev, emadepäev jt).</p> <p>Laulmine ja laulutehnika. Lauldakse a cappella ja saatega nii kogu klassiga, ansamblis (näiteks pingiridade kaupa jne) kui ka üksi, mille käigus harjutakse kuulma ja kuulama nii ennast kui ka teisi. Tekitatakse harjumus lauldes hoida loomulikku kehahoidu (sirge selg, püstine pea, avatud suu). Õpilasi suunatakse laulma julgelt, ilmekalt ja selge diktsiooniga.</p> <p>Interpretatsioon. Mõtestatakse lauldava laulu sõnu, väljendamaks selle sisu ja meeleolu läbi erineva dünaamika (piano, forte, valjenedes, vaibudes) ja tempo (kiire, aeglane).</p> <p>Muusikaline kirjaoskus. Tutvutakse laulu õppimist toetava muusikateooriaga, sh mõistetega: viis, rütm, meetrum, löök, takt, taktijoon, lõpujoon, taktimõõt, noot (noodipea ja noodivars). Tutvutakse rütmide, rütmifiguuride ja pausiga ning teadvustatakse neid laulmisel.</p> <p>Noodist laulmine. Õpitakse lugema noodist laulusõnu ning järgima rütmi ja meloodia liikumist. Tutvutakse erinevate noodimärkidega (kordusmärgid, esimene ja teine lõpp). Juhitakse tähelepanu laulu autoritele (helilooja ja luuletaja).</p> <p>Vorm. Kirjeldatakse õpitavate laulude vormi läbi mõistete salm, refrään, eelmäng ja vahemäng.</p>	1,2,3,4,11,12,13	1,2,3,4,5	1,4,8	1,3,4,5,6,8
2	<p>Pillimäng Kehapill. Tutvutakse kehapilli ning selle erinevate helide ja mänguvõimalustega. Rakendatakse kehapilli lihtsamates <i>ostinato</i>'des, kaas-, eel- ja/või vahemängudes, kasutades õpitud rütme.</p> <p>Rütmipillid. Tutvutakse oma koolis olevate rütmipillidega (kõlapulgad, triangel, võrutrumm, kõlatoru, marakad, rütmimunad, kuljused, tamburiin, taldrik, kastanjetid, agoogo, guiro, džembe, bongod, konga jt). Õpitakse rütmipillidel õigeid mänguvõtteid. Rakendatakse rütmipille lihtsamates <i>ostinato</i>'des, kaas-, eel- ja/või vahemängudes, kasutades õpitud rütme.</p> <p>Plaatpillid. Tutvutakse oma koolis olevate plaatpillidega (ksülofon, kellamäng, metallofon, kõlaplaadid). Õpitakse plaatpilli pulkade õiget käeshoidmist ja õigeid mänguvõtteid. Rakendatakse plaatpille</p>	5,7,9,11,13,14	1,2,3,4,5	1,2,4,8	1,3,4,5,7,8

	lihtsamates <i>ostinato</i> 'des, kaas-, eel- ja/või vahemängudes, kasutades õpitud rütme.				
3	<p>Muusikaline liikumine Liikumistegevusi viiakse läbi nii üheskoos (kogu klassiga), gruppides (näiteks pingiridade kaupa jne) kui ka üksi, mille käigus harjutakse liikuma ja tunnetama nii enda kui ka teiste kohalolekut ruumis.</p> <p>Muusika väljendusvahendite tunnetamine liikumise kaudu. Tutvutakse liikumise kaudu rütmide, rütmifiguuride ja pausiga. Tunnetatakse muusika erinevaid temposid ja väljendatakse dünaamika ja helikõrguste muutusi liikumise kaudu.</p> <p>Eesti laulu- ja ringmängud. Mängitakse ühiselt erinevaid eesti laulu- ja ringmänge, tutvudes nende sisu ja pärimuslike traditsioonidega. Väljendatakse mängudes esinevate tegelaste karaktereid. Harjutatakse ühistegevustes liikumist paaris, ühiselt ringjoonel (sõõris), vooris ja viirus.</p>	4,6,7,8,10,11	1,2,3,4,5	1,2,3,4,8	1,2,3,4,5,6,8
4	<p>Muusikaline omalooming Omaloomingut luuakse ja esitatakse üksi, ansamblis (näiteks pinginaabriga) ja/või kõik koos (kogu klassiga). Muusikalisi osaoskusi (laulmine, pillimäng, muusikaline liikumine) kasutatakse omaloomingus nii eraldi kui ka omavahel lõimitult.</p> <p>Laulmine. Luuakse lihtsamaid tekste ja esitatakse neid musitseerides. Improviseeritakse õpitud astmemudelitele tuginedes.</p> <p>Pillimäng. Luuakse rütmilis-meloodilisi improviseerimisi, rütmijärgnevusi ja <i>ostinato</i>'sid ning esitatakse neid keha-, rütmi- ja plaatpillidel. Omaloomingut luues kasutatakse õpitud rütme, rütmifiguure ja pausi.</p> <p>Liikumine. Väljendatakse muusikapala karaktereid improviseeritud liikumise kaudu. Laulu meeolule luuakse sobivad liigutused.</p>	1,2,3,4,5,6,7,8,9,10	1,2,3,4,5	1,2,3,4,8	1,2,3,5,6,7,8
5	<p>Muusika kuulamine Kirjeldatakse kogetud muusikaelamusi ning avaldatakse nende kohta eakohaselt arvamust suuliselt või muul looval viisil.</p> <p>Autorid. Tutvutakse laulu või muusikapala autorite ametitega (helilooja ja luuletaja). Uue repertuaari õppimisel juhitakse tähelepanu autoritele.</p> <p>Eesti rahvamuusika. Tutvutakse eesti rahvalaulude ja rahvapillidega.</p> <p>Vokaalmuusika ja instrumentaalmuusika. Eristatakse kuuldeliselt vokaal- ja instrumentaalmuusikat (laul ja muusikapala).</p>	2,11,12,13,14	1,2,3,4,5	1,2,3,4,5,8	1,3,6,8

<p>Muusika väljendusvahendid. Kirjeldatakse kogetud muusikaelamust eakohaselt, kasutades õpitud oskussõnavara.</p> <p>Kontsert. Tutvutakse kontserdikülastaja hea käitumise tavadega.</p>				
---	--	--	--	--

Õpilase õpitulemused Kohtla-Järve Slaavi Põhikooli seisukohast:

- 1) Õpilane suudab laulda erinevaid laule, sealhulgas eakohaseid lastelaule ja rahvalaule, säilitades loomuliku kehahoiu ja hingamise ning selge diktsiooniga.
- 2) Õpilane suudab väljendada lauldes muusika sisu ja meeleolu ning osaleb aktiivselt ühislaulmises, sealhulgas kooliastme ühislaulude esitamises.
- 3) Õpilane mõistab ja rakendab muusikalise kirjaoskuse tähtsust laulmise ja pillimängu kontekstis ning oskab lihtsamate pillidega musitseerida.
- 4) Õpilane suudab väljendada muusika sisu ja karakterit liikumise kaudu, sealhulgas osaleb eesti laulu- ja ringmängude tantsimises ning kasutab muusika väljendusvahendeid liikumisel.
- 5) Õpilane on võimeline väljendama muusika meeleolu nii kunstitöös kui ka omaloomingus ning oskab kirjeldada, iseloomustada ja võrrelda kuulatava muusika meeleolu ja karakterit, kasutades õpitud oskussõnavara ja väljendusvahendeid.

2.klass

70 tundi õppeaastas

	Õppesisu	Õpitulemused	Üldpädevused	Läbivad teemad	Lõiming
1	<p>Laulmine Repertuaar. Lauldakse eakohaseid laste-, mängu- ja mudellaule, regilaule, eesti ja teiste rahvaste laule. Õpitakse laulma peast I kooliastme ühislause: Eesti hümn, „Mu koduke”, „Tiliseb, tiliseb aisakell”, „Rongisõit”. Repertuaari valikul arvestatakse eesti rahvakalendri tähtpäevadega (mardipäev, kadripäev, jõulud, vastlad, kevadpühad) ja riiklike tähtpäevadega (isadepäev, Eesti vabariigi aastapäev, emadepäev jt). Tutvutakse laulu autoritega (helilooja ja luuletaja).</p> <p>Laulmine ja laulutehnika. Kinnistatakse harjumust hoida laulmisel loomulikku kehahoidu (sirge selg, püstine pea, avatud suu). Tutvutakse laulmisele omaste hingamise põhimõtetega. Lauldakse julgelt, ilmekalt ja selge diktsiooniga.</p> <p>Lauldakse <i>a cappella</i> ja saatega nii kooris (kogu klassiga), ansamblis (näiteks pingiridade kaupa jne) kui ka üksi, mille käigus kuulatakse ja kuulatakse nii ennast kui ka teisi. Tutvutakse laulupidude traditsiooniga ja kaasatakse õpilasi koolikoori.</p> <p>Interpretatsioon. Mõtestatakse lauldava laulu sõnu, väljendamaks selle sisu ja meeleolu läbi</p>	1,2,3,4,5,6,19,20,21	1,2,3,4,5	1,4,8	1,3,4,5,6,8

<p>erineva dünaamika (<i>piano, forte</i>, valjenedes, vaibudes) ja tempo (kiire, aeglane).</p> <p>Muusikaline kirjaoskus. Täiendatakse juba õpitud laulu õppimist toetavat muusikateooriat, sh kinnistades mõisteid: viis (meloodia), rütm, meetrum, löök, takt, taktijoon, lõpujoon, taktimõõt (2-osaline ja 3-osaline taktimõõt), noot (noodipea ja noodivars). Kinnistatakse rütme, rütmifiguure ja pausi. rütmisilpide abil TA, TI-TI, TA-A, TA-A-A, paus abil ning teadvustatakse neid laulmisel.</p> <p>Noodist laulmine. Loetakse ladusalt noodist laulusõnu ning järgitakse rütmi ja meloodia liikumist. Õpitakse uusi laule noodist pentatooniliste astmete abil. Arvestatakse lauldes noodimärkidega (kordusmärgid, esimene ja teine volt, fermaat, latern, <i>segno</i>).</p> <p>Vorm. Kinnistatakse laule õppides mõisteid salm, refrään, eelmäng ja vahemäng.</p>				
<p>2 Pillimäng</p> <p>Musitseerimisel kasutatakse rütme, rütmifiguure ja pausi.</p> <p>Plaatpillidel musitseerides toetatakse pentatoonikale.</p> <p>Keha-, rütmi- ja plaatpille mängitakse nii orkestris (kogu klassiga), ansambelis (näiteks pingiridade kaupa jne) kui ka üksi, mille käigus kuulatakse ja kuulatakse nii enda kui ka teiste pillimängu.</p> <p>Väikekandle või plokkflöödi mängimisel kasutatakse esmaseid mänguvõtteid.</p> <p>Kehapill. Kehapilli rakendatakse lihtsamates <i>ostinato</i>'des, kaas-, eel- ja/või vahemängudes, kasutades õpitud rütme.</p> <p>Rütmipillid. Musitseeritakse oma koolis olevatel rütmipillidel (kõlapulgad, triangel, võrutrumm, kõlatoru, marakad, rütmimunad, kuljused, tamburiin, taldrik, kastanjetid, agoogo, guiro, džembe, bongod, conga jt), kasutades õigeid mänguvõtteid. Rakendatakse rütmipille lihtsamates <i>ostinato</i>'des, kaas-, eel- ja/või vahemängudes, kasutades õpitud rütme.</p> <p>Plaatpillid. Musitseeritakse oma koolis olevatel plaatpillidel (ksülofon, kellamäng, metallofon, kõlaplaadid), kasutades õigeid mänguvõtteid. Rakendatakse plaatpille lihtsamates <i>ostinatoes</i>, kaas-, eel- ja/või vahemängudes, kasutades õpitud rütme. Plaatpillidel musitseerides toetatakse pentatoonikale.</p> <p>Väikekannel, plokkflööt. Tutvutakse väikekandle või plokkflöödi esmaste mänguvõtetega, mida rakendatakse musitseerimisel.</p>	7,8,9,10,15,19,21	1,2,3,4,5	1,2,4,8	1,3,4,5,7,8

3	<p>Muusikaline liikumine Liikumistegevusi viiakse läbi nii üheskoos (kogu klassiga), gruppides (näiteks pingiridade kaupa jne) kui ka üksi, mille käigus liigutakse ja tunnetatakse nii enda kui ka teiste kohalolekut ruumis.</p> <p>Muusika väljendusvahendite tunnetamine liikumise kaudu. Tutvutakse liikumise kaudu rütmide, rütmifiguuride ja pausiga. Tunnetatakse muusika erinevaid temposid ja väljendatakse dünaamika ja helikõrguste muutusi liikumise kaudu.</p> <p>Eesti laulu- ja ringmängud ning rahvatantsud. Mängitakse ühiselt erinevaid eesti laulu- ja ringmänge, tutvudes laulumängu sisu ja pärimusliku traditsiooniga. Väljendatakse mängudes esinevate tegelaste karaktereid.</p> <p>Tantsitakse ühiselt eesti rahvatantse (labajalg ja reinlender), kasutades tantsude põhisamme. Ühistegevuses liigutakse paaris, ühiselt sõõris (ringjoonel), vooris ja viirus.</p>	11,12,17	1,2,3,4,5	1,2,3,4,8	1,2,3,4,5,6,8
4	<p>Muusikaline omalooming Omaloomingut luuakse ja esitatakse üksi, ansambelis (näiteks pinginaabriga) ja/või kõik koos (kogu klassiga). Muusikalisi osaoskusi (laulmine, pillimäng, muusikaline liikumine) kasutatakse omaloomingus nii eraldi kui ka omavahel lõimitult.</p> <p>Laulmine. Luuakse lihtsamaid tekste ja esitatakse neid musitseerides. Improviseeritakse tuginedes pentatoonilistele astmetele.</p> <p>Pillimäng. Luuakse rütmilis-meloodilisi improviseerimisi, rütmijärgnevusi ja <i>ostinato</i>'sid ning esitatakse neid keha-, rütmi- ja plaatpillidel. Omaloomingut luues kasutatakse õpitud rütme, rütmifiguure ja pausi ning pentatoonikat.</p> <p>Liikumine. Improviseeritud liikumise kaudu väljendatakse muusikapala karakterit. Luuakse laulu meeleoluga sobivad liigutused.</p>	13,14,15,16,17,18	1,2,3,4,5	1,2,3,4,8	1,2,3,5,6,7,8
5	<p>Muusika kuulamine Kirjeldatakse kogetud muusikaelamusi ning avaldatakse nende kohta arvamust suuliselt või muul looval viisil.</p> <p>Autorid. Tutvutakse laulu või muusikapala autorite ametitega (helilooja ja luuletaja). Uue repertuaari õppimisel tutvutakse autoritega. Otsitakse erinevatest infoallikatest autoritest teavet õpetaja suunamisel.</p> <p>Eesti rahvamuusika. Kuulatakse eesti rahvalaule ja rahvapille. Eristatakse regilaulus ühe- ja kaherealist regiviisi. Tutvutakse erinevate eesti rahvapillidega</p>	5,19,20,21,22	1,2,3,4,5	1,2,3,4,5,8	1,3,6,8

(kannel, hiiu kannel, lõõtspill, sarved, vile, torupill), neid eristatakse kuuldeliselt. Vokaal- ja instrumentaalmuusika. Eristatakse kuuldeliselt vokaal- ja instrumentaalmuusikat (laul ja muusikapala). Tutvutakse erinevate esituskoosseisudega (solist, ansambel, koor). Muusika väljendusvahendid. Kirjeldatakse kogetud muusikaelamust eakohaselt, kasutades õpitud oskussõnavara. Kontsert. Korraldatakse kontserdikülastaja hea käitumise tavasid.				
--	--	--	--	--

Õpilase õpitulemused Kohtla-Järve Slaavi Põhikooli seisukohast:

- 1) Õpilane arendab oma laulmisoskusi, lauldes erinevaid laule erinevates situatsioonides ja ansamblites ning säilitades hea hingamise ja diktsiooni.
- 2) Õpilane mõistab muusika väljendusvahendite tähtsust ja suudab neid rakendada nii laulmises kui ka pillimängus, sealhulgas väikekandelil või plokkflöödil mängides.
- 3) Õpilane osaleb aktiivselt muusikaliste väljendusviiside mitmekesistamises, sealhulgas loovliikumises muusika meeleolu väljendamisel ja omaloomingus.
- 4) Õpilane suudab analüüsida kuulatava muusika meeleolu ja karakterit, kasutades õpitud oskussõnavara ning eristades vokaal- ja instrumentaalmuusikat ning erinevaid muusikažanre.
- 5) Õpilane osaleb traditsioonide edasikandmises, sealhulgas laulupidude traditsiooni jätkamises koorilauljana või kuulajana ning osaleb eesti laulu- ja ringmängude tantsimises.

3.klass

70 tundi õppeaastas

	Õppesisu	Õpitulemused	Üldpädevused	Läbivad teemad	Lõiming
1	<p>Laulmine Repertuaar. Lauldakse eakohaseid laste-, mängu- ja mudellaule, regillaule, eesti ja teiste rahvaste laule. Õpitakse laulma peast I kooliastme ühislause: Eesti hümn, „Lapsed tuppa”, „Uhti, uhti uhkesti”, „Teele, tee, kurekesed”, „Emakesele”. Repertuaari valikul arvestatakse eesti rahvakalendri tähtpäevadega (mardipäev, kadripäev, jõulud, vastlad, kevadpühad) ja riiklike tähtpäevadega (isadepäev, Eesti vabariigi aastapäev, emadepäev jt). Tutvustatakse laulu autoreid.</p> <p>Laulmine ja laulutehnika. Lauldakse loomuliku kehahoiu ja hingamisega, vaba tooni ja selge diktsiooniga. Lauldakse <i>a cappella</i> ja saatena nii kooris, ansamblis kui ka üksi, mille käigus kuuldatakse ja kuulatakse nii ennast kui ka teisi. Tutvutatakse laulupidude traditsiooniga ja kaasatakse õpilasi koolikoori.</p> <p>Interpretatsioon. Väljendatakse lauldes muusika sisu ja meeleolu, kasutades erinevat</p>	1,2,3,4,5,6,10,22,23	1,2,3,4,5	1,4,8	1,3,4,5,6,8

<p>dünaamikad (<i>piano, forte, crescendo, diminuendo</i>) ja tempo (kiire, aeglane).</p> <p>Muusikaline kirjaoskus. Täiendatakse juba õpitud laulu õppimist toetavat muusikateooriat. Kinnistatakse õpitud rütme, rütmifiguure ja pausi ning õpitakse uusi rütme, rütmifiguure rütmisilpide TI-RI-TI-RI, TAI-RI abil ning poolpaus, tervetaktpaus ning teadvustatakse neid laulmisel.</p> <p>Seostatakse noodipikkuste silpnimetusi noodivälistustega (TA = veerandnoot jne).</p> <p>Noodist laulmine. Loetakse ladusalt noodist laulusõnu ning järgitakse rütmi ja meloodia liikumist. Õpitakse lihtsamaid laule noodist kasutades kõiki õpitud astmeid. Laulmisel arvestatakse tuttavate ja uute noodimärkidega (sidekaar, pidekaar, süsteem).</p> <p>Vorm. Teadvustatakse õpitavate laulude vormi läbi mõistete salm, refrään, eelmäng ja vahemäng. Tutvutakse kaanoni laulmise põhimõtetega ja esitatakse neid.</p> <p>Relatiivsed astmed ja astmemudelid.</p> <p>Mudellaulud. Kinnistatakse tuttavaid astmemudeleid koos käemärkidega. Tutvustatakse uusi astmeid. Kinnistatakse eri tessituurides kõiki põhiastmeid. Astmed paigutatakse astmetrepile või -redelile ja noodijoonestikule.</p>				
<p>2 Pillimäng</p> <p>Musitseerimisel kasutatakse rütme, rütmifiguure ja pause.</p> <p>Keha-, rütmi- ja plaatpille mängitakse nii orkestris, ansamblis kui ka üksi, mille käigus kuulatakse ja kuulatakse nii enda kui ka teiste pillimängu. Väikekandle või plokkflöödi mängimisel kasutatakse õpitud mänguvõtteid.</p> <p>Kehapill. Rakendatakse kehapilli lihtsamates <i>ostinato</i>'des, kaas-, eel- ja/või vahemängudes, kasutades õpitud rütme.</p> <p>Rütmipillid. Mängitakse oma koolis olevate rütmipillidel, kasutades rütmipillide õigeid mänguvõtteid. Rakendatakse rütmipille lihtsamates <i>ostinato</i>'des, kaas-, eel- ja/või vahemängudes, kasutades õpitud rütme.</p> <p>Plaatpillid. Mängitakse oma koolis olevate plaatpillidel, kasutades õigeid mänguvõtteid. Rakendatakse plaatpille lihtsamates <i>ostinato</i>'des, kaas-, eel- ja/või vahemängudes, kasutades õpitud rütme.</p> <p>Väikekannel, plokkflööt. Mängitakse väikekandelil või plokkflöödil, kasutades õpitud mänguvõtteid.</p>	7,8,9,10,16	1,2,3,4,5	1,2,4,8	1,3,4,5,7,8
<p>3 Muusikaline liikumine</p> <p>Liikumistegevusi viiakse läbi nii üheskoos, gruppides kui ka üksi, mille käigus liigutakse ja</p>	10,11,12,13,18	1,2,3,4,5	1,2,3,4,8	1,2,3,4,5,6,8

	<p>tunnetatakse nii enda kui ka teiste kohalolekut ruumis. Muusika väljendusvahendite tunnetamine liikumise kaudu. Tutvustatakse liikumise kaudu rütme, rütmifiguure ja pause. Tunnetatakse muusika erinevaid temposid ja väljendatakse dünaamika ja helikõrguste muutusi liikumise kaudu. Liigutakse marsisammul erinevates tempodes.</p> <p>Eesti laulu- ja ringmängud ning rahvatantsud. Mängitakse ühiselt erinevaid eesti laulu- ja ringmänge, tutvudes laulumängu sisu ja pärimusliku traditsiooniga. Väljendatakse mängudes esinevate tegelaste karaktereid. Ühistegevuses liigutakse paaris, ühiselt sõõris (ringjoonel), vooris ja viirus. Tutvutakse valsi ja polka põhisammudega</p>				
4	<p>Muusikaline omalooming Omaloomingut luuakse ja esitatakse üksi, ansambelis ja/või kõik koos. Muusikalisi osaoskusi (laulmine, pillimäng, muusikaline liikumine) kasutatakse omaloomingus nii eraldi kui ka omavahel lõimitult.</p> <p>Laulmine. Luuakse lihtsamaid tekste ja esitatakse neid musitseerides. Pillimäng. Luuakse rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, rütmijärgnevusi ja <i>ostinato</i>'sid ning esitatakse neid keha-, rütmi- ja plaatpillidel.</p> <p>Omaloomingut luues rakendatakse õpitud muusikalise kirjaoskuse teadmisi.</p> <p>Liikumine. Väljendatakse muusikapala karakterit improviseeritud liikumise kaudu. Luuakse laulu meeleoluga sobivad liigutused.</p>	14,15,16,17,18,19,20	1,2,3,4,5	1,2,3,4,8	1,2,3,5,6,7,8
5	<p>Muusika kuulamine Kirjeldatakse kogetud muusikaelamusi ning avaldatakse nende kohta arvamust eakohaselt suuliselt või muul looval viisil.</p> <p>Autorid. Tutvutakse laulu või muusikapala autoritega (helilooja ja luuletaja). Tutvutakse valikuliselt erinevate heliloojatega, näiteks Gustav Ernesaks, Miina Härma, Wolfgang Amadeus Mozart, Pjotr Tšaikovski jne.</p> <p>Eesti rahvamuusika. Kuulatakse eesti rahvamuusikat ja kirjeldatakse ning iseloomustatakse kuuldot. Eristatakse kõla ja välimuse järgi eesti rahvapille ning kirjeldatakse neid.</p> <p>Vokaalmuusika ja instrumentaalmuusika. Eristatakse kuuldeliselt vokaal- ja instrumentaalmuusikat (laul ja muusikapala). Tutvutakse erinevate esituskoosseisudega (solist, duo, duett, ansambel, koor, orkester). Eristatakse kuuldeliselt muusikažanre (marss, valss, polka).</p> <p>Kontsert. Korratakse kontserdikülastaja hea käitumise tavadid.</p>	19,21,22,23,24	1,2,3,4,5	1,2,3,4,5,8	1,3,6,8

Muusika väljendusvahendid. Kirjeldatakse kogetud muusikaelamust eakohaselt, kasutades õpitud oskussõnavara.				
--	--	--	--	--

Õpilase õpitulemused Kohtla-Järve Slaavi Põhikooli seisukohast:

- 1) Õpilane arendab oma laulmisoskusi, lauldes mitmekesisemat repertuaari erinevate stiilide ja žanrite lauludes, säilitades samal ajal hea hingamise, diktsiooni ja muusika sisu väljendamise oskused.
- 2) Õpilane süvendab arusaamist muusika väljendusvahenditest ja rakendab neid loovalt nii laulmises kui ka pillimängus, sealhulgas erinevaid mängutehnikaid kasutades väikekandel või plokkflöödil.
- 3) Õpilane osaleb aktiivselt muusikalise loovuse arendamises, luues lihtsaid rütmilis-meloodilisi kaasmänge ning improvisatsioone, kasutades erinevaid muusika väljendusvahendeid.
- 4) Õpilane suudab süvendada analüütilisi oskusi muusika kuulamisel, eristades ja iseloomustades erinevaid muusikapalu ning mõistes nende meeleolu ja karakterit.
- 5) Õpilane jätkab traditsioonide edasikandmist, osaledes aktiivselt laulupidude ja rahvamuusika üritustel ning täiendades teadmisi eesti rahvapillidest ja nende kasutamisest.

II kooliaste

Musitseerimine: laulmine, pillimäng, muusikaline liikumine, muusikaline omalooming

Õpitulemused: *Laulmine, pillimäng, muusikaline liikumine, muusikaline omalooming, muusika kuulamine*

- 1) laulab hääle isikupära arvestades võimalikult puhta intonatsiooniga, loomuliku kehahoiu, hingamise ja selge diktsiooniga ning väljendusrikkalt;
- 2) laulab eesti vanemat ja uuemat rahvalaulu, ühe- ja kahehäälseid laule, kaanoneid ning teiste rahvaste laule;
- 3) väärtustab ühislaulmist, laulab peast kooliastme ühislauke: Eesti Vabariigi hümn „Mu isamaa, mu õnn ja rõõm“ (F. Pacius / J. V. Jannsen), „Eesti lipp“ (E. Võrk / M. Lipp), „Kui Kungla rahvas“ (K. A. Hermann / Fr, Kuhlbars), „Mu isamaa armas“ (saksa rahvaviis / M. Körber), „Meil aiaäärne tänavas“ (eesti rahvalaul / L. Koidula), „Püha öö“ (F. Gruber / J. Mohr, tõlkinud K. A. Hermann), „Majakene mere ääres“ (Ü. Vinter / E. Vetemaa);
- 4) osaleb laulupeotraditsiooni edasikandmisel koorilaulja või kuulajana ning analüüsib kogetut suuliselt ja kirjalikult;
- 5) rakendab lauldes muusikalist kirjaoskust, kasutab laulu õppides relatiivseid astmeid;
- 6) süvendab I kooliastmes omandatud pillimänguoskusi ning mängib keha-, rütmi- ja plaatpille (valdavalt kaasmängudes);
- 7) musitseerib muusikateadmisi ja -oskusi kasutades plokkflöödil ja/või väikekandel või muul meloodiapillil; rakendab pillimängus digivõimalusi;
- 8) seostab absoluutseid helikõrgusi noodipildis klaviatuuri ja/või õpitava muusikainstrumendiga;
- 9) rakendab muusikalist kirjaoskust musitseerides üksi ja erinevates pillikoosseisudes;
- 10) tunnetab, analüüsib ja väljendab liikumise kaudu muusika väljendusvahendeid (meloodia, dünaamika, tempo, muusikavorm) üksi ja/või rühmas;
- 11) väljendab liikumise kaudu Eesti ja teiste maade rahvamuusikale iseloomulikke karaktereid ning lihtsamaid tantse;
- 12) rakendab liikumises muusikateadmisi;
- 13) julgeb loomeideedega katsetada ning eksida; on lahendusi otsides püsiv ja järjekindel;
- 14) loob rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, kaasmänge või ostinato'sid keha-, rütmi- ja plaatpillidel ning digivahenditel; esitleb neid üksi või rühmas;
- 15) improviseerib astmemudelitele tuginedes;
- 16) loob muusikale lihtsaid tekste (regivärsse, laulusõnu jne);

- 17) loob muusikateadmisi ja -oskusi rakendades üksi ja/või rühmas lihtsa instrumentaalpala, esitab seda;
- 18) kirjeldab ja analüüsib kuulatud muusikat muusika oskussõnavara ja kirjaoskust kasutades;
- 19) tunneb ja eristab eesti rahvamuusikat: rahvalaulu liike, rahvapille ja -tantse, teab oma kodukoha ja Eesti rahvamuusika sündmusi;
- 20) otsib infot ning uurib kuulatud heliteoste autorite ja kodukoha loomeinimeste loometegevust ning tutvustab seda kaaslastele;
- 21) kuulab ning võrdleb hääle- ja kooriliike; tunneb kodukoha koore ja dirigente ning tuntumaid Eesti koore;
- 22) eristab kuuldelt sümfooniaorkestri pillirühmi;
- 23) analüüsib kuulatud ja/või virtuaalseid kontserte ning muusikalavastusi suuliselt ja kirjalikult, annab kuuldle ja nähtule hinnangu ning jagab kogemusi kaaslastega;
- 24) rakendab muusikat kuulates muusikalist kirjaoskust.

4.klass

70 tundi õppeaastas

	Õppesisu	Õpitulemused	Üldpädevused	Läbivad teemad	Lõiming
1	<p>Laulmine Repertuaar. Lauldakse eesti vanemat ja uuemat rahvalaulu, ühe- ja kahehääelseid laule, kaanoneid ning teiste rahvaste laule. Õpitakse laulma peast II kooliastme ühislaule: Eesti hümn, „Mu isamaa armas”, „Püha öö”. Repertuaari valikul arvestatakse eesti rahvakalendri tähtpäevadega (mardipäev, kadripäev, jõulud, vastlad, kevadpühad) ja riiklike tähtpäevadega (isadepäev, Eesti vabariigi aastapäev, emadepäev jt). Tutvutakse laulu autoritega.</p> <p>Laulmine ja laulutehnika. Lauldakse loomuliku kehahoiu ja hingamisega, vaba tooni ja selge diktsiooniga. Pööratakse tähelepanu meloodia puhtale intoneerimisele, arvestades hääle isikupära ja sobivat tessituuri. Lauldakse <i>a cappella</i> ja saatega nii kooris, ansambelis kui ka üksi, mille käigus kuulatakse ja kuulatakse nii ennast kui ka teisi. Jätkatakse tutvumist laulupeo traditsiooniga, kaasatakse õpilasi koolikoori.</p> <p>Interpretatsioon. Väljendatakse lauldes muusika sisu ja meeleolu, kasutades erinevat dünaamikat (<i>piano, mezzopiano, mezzoforte, forte, crescendo, diminuendo</i>) ja tempot (kiire, aeglane).</p> <p>Muusikaline kirjaoskus. Kinnistatakse laulu õppimist toetavat muusikateooriat. Õpitakse uusi rütme, rütmifiguure rütmisilpide TI, (paus), TI-TI-RI, TI-RI-TI, TA-I-TI, TA-A-A-A abil ning teadvustatakse neid laulmisel. Noodipikkuste silpnimetused kinnistatakse noodivälistustega (TA = veerandnoot jne). Selgitatakse taktimõõdu kahe numbriga tähendust.</p>	1,2,3,4,5,18,20,21,22,23	1,2,3,4,5,6	1,2,3,4,5,8	1,3,4,6,8

<p>Tutvutakse 4-osalise taktimõõdu (C) ja eeltaktiga.</p> <p>Relatiivsed astmed ja astmemudelid.</p> <p>Mudellaulud. Kinnistatakse ja korratakse tuttavaid astmeid koos käemärkidega. Seostatakse duur- ja moll-helilaadi ja kolmkõladega. Eristatakse helilaade kõlaliselt (duur ja moll). Kinnistatakse astmemudeleid mudellaulude abil. Absoluutsed helikõrgused. Tutvutakse noodinimetustega (c-d-e jne). Paigutatakse noodid noodijoonestikule viiulivõtme abil. Õpitakse lihtsamaid laule tähtnimetustega.</p> <p>Noodist laulmine. Loetakse ladusalt noodist laulusõnu ning järgitakse rütmi ja meloodia liikumist. Lauldakse noodist uusi laule astme- ja tähtnimetustega. Laulmisel arvestatakse õpitud noodimärkidega.</p> <p>Vorm. Teadvustatakse õpitavate laulude vormi läbi õpitud mõistete. Lauldakse kaanoneid. Tutvutakse 1-, 2- ja 3-osalise lihtvormiga.</p>				
<p>2 Pillimäng</p> <p>Musitseerimisel kasutatakse teadlikult uusi rütme ja rütmifiguure lisaks õpitudele. Keha-, rütmi- ja plaatpille mängitakse nii orkestris, ansamblis kui ka üksi, mille käigus kuulatakse ja kuulatakse nii enda kui ka teiste pillimängu.</p> <p>Noodist mängimisel rakendatakse absoluutset noodisüsteemi.</p> <p>Väikekandle või plokkflöödi mängimisel kasutatakse õpitud mänguvõtteid ning seostatakse neid absoluutse noodisüsteemiga.</p> <p>Kehapill. Rakendatakse kehapilli <i>ostinato</i>des, kaas-, eel- ja/või vahemängudes, kasutades õpitud rütme.</p> <p>Rütmipillid. Mängitakse oma koolis olevatel rütmipillidel, kasutades rütmipillide õigeid mänguvõtteid. Rakendatakse rütmipille <i>ostinato</i>'des, kaas-, eel- ja/või vahemängudes, kasutades õpitud rütme.</p> <p>Plaatpillid. Mängitakse oma koolis olevate plaatpillidel, kasutades õigeid mänguvõtteid. Rakendatakse plaatpille <i>ostinato</i>'des, kaas-, eel- ja/või vahemängudes, kasutades õpitud rütme. Esitatakse plaatpillidel meloodiaid toetudes absoluutsele noodisüsteemile.</p> <p>Väikekannel, plokkflööt. Mängitakse väikekandelil või plokkflöödil, kasutades õpitud mänguvõtteid.</p> <p>Klaviatuur. Seostatakse absoluutseid helikõrgusi (tähtnimetusi) kindlate asukohtadega klaviatuuril ja mängitakse lihtsamaid meloodiaid klaviatuuril (klaveril,</p>	<p>6,7,8,9,13,14,15,19,22</p>	<p>1,2,3,4,5,8</p>	<p>1,2,3,4,6,8</p>	<p>3,7</p>

	süntesaatoril, erinevatel digitaalsetel rakendustel jne).				
3	<p>Liikumine Liikumistegevusi viiakse läbi nii üheskoos, gruppides kui ka üksi, mille käigus liigutakse ja tunnetatakse nii enda kui ka teiste kohalolekut ruumis. Muusika väljendusvahendite tunnetamine liikumise kaudu. Tutvutakse liikumise kaudu uute rütmide ja rütmifiguuridega ja pausidega (TI, kaheksandikpaus, TI-TI-RI, TI-RI-TI, TA-I-TI, tervenoot, tervepaus). Tunnetatakse muusika erinevaid temposid ja väljendatakse dünaamika ja helikõrguste muutusi liikumise kaudu. Kujundatakse ühiselt liikumiskompositsioone, väljendamaks muusikapala vormi (1-, 2-, 3-osaline lihtvorm). Eesti laulu- ja ringmängud ning rahvatantsud. Mängitakse ühiselt erinevaid eesti laulu- ja ringmänge, tutvudes laulumängu sisu ja pärimusliku traditsiooniga. Väljendatakse mängudes esinevate tegelaste karaktereid. Ühistegevuses liigutakse paaris, ühiselt sõõris (ringjoonel), vooris ja viirus. Tantsitakse valssi ja polkat, kasutades põhisamme.</p>	10,11,12,13,14	1,2,3,4,5	1,2,3,4,7,8	1,2,3,8
4	<p>Muusikaline omalooming Omaloomingut luuakse ja esitatakse üksi, ansamblis ja/või kõik koos. Katsetatakse julgelt loomeideedega, kasutades muusikalisi osaoskusi (laulmine, pillimäng, muusikaline liikumine) nii eraldi kui ka omavahel lõimitult. Luuakse rütmilis-meloodilisi improvisatsioone. Omaloomingu meloodia noodistamisel rakendatakse relatiivset ja/või absoluutset noodisüsteemi. Laulmine. Luuakse lihtsamaid tekste ja esitatakse neid musitseerides, rakendades õpitud muusikalise kirjaoskuse teadmisi. Pillimäng. Luuakse rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, kaasmänge ja <i>ostinato</i>'sid ning esitatakse neid üksi või rühmas. Omaloomingut luues rakendatakse õpitud muusikalise kirjaoskuse teadmisi. Väikekandlel ja/või plokkflöödil esitatakse omaloomingut, kasutades õpitud mänguvõtteid. Liikumine. Väljendatakse muusikapala karakterit improviseeritud liikumise kaudu. Luuakse rütmimängudele uusi liigutusi. Digivahendid. Tutvutakse erinevate digitaalsete rakendustega, rikastamaks omaloomingut.</p>	13,14,15,16,17	1,2,3,4,5,6,7,8	1,3,4,6,8	1,3,6,7,8
5	Muusika kuulamine	18,19,20,21,22,23	1,2,3,4,5	1,4,5,6,8	1,3,6,7,8

<p>Kirjeldatakse kogetud muusikaelamusi ning avaldatakse nende kohta arvamust eakohaselt suuliselt või muul looval viisil.</p> <p>Autorid. Tutvutakse laulu või muusikapala autoritega. Otsitakse õpetaja suunamisel erinevatest infoallikatest autorite kohta teadmisi ning jagatakse neid klassikaaslastega. Tutvutakse valikuliselt erinevate heliloojatega, näiteks eesti ja õpitava repertuaariga seotud heliloojatega.</p> <p>Eesti rahvamuusika. Kuulatakse eesti rahvamuusikat ja kirjeldatakse ning iseloomustatakse kuuldu. Eristatakse kõla ja välimuse järgi eesti rahvapille (hiu kannel, kannel, lõõtspill, torupill, sarved, viled, parmupill jt) ning kirjeldatakse neid.</p> <p>Vokaal- ja instrumentaalmuusika. Eristatakse kuuldeliselt vokaal- ja instrumentaalmuusikat ja esituskoosseise. Kuulatakse ja võrreldakse hääle- ja kooriliike. Kuulatakse erinevaid pillirühmi (klahvpillid, keelpillid, puhkpillid, löökpillid) ja eristatakse pillirühmi kõla ja välimuse järgi.</p> <p>Kontsert. Korraldatakse kontserdikülastaja hea käitumise tavaid. Kirjeldatakse külastatud ja/või virtuaalseid kontserte ning muusikalavastusi suuliselt või kirjalikult. Tutvutakse Eesti ooperiteatritega (Rahvusoper Estonia ja teater Vanemuine).</p> <p>Muusika väljendusvahendid. Kirjeldatakse kogetud muusikaelamust eakohaselt, kasutades õpitud oskussõnavara.</p>				
---	--	--	--	--

Õpilase õpitulemused Kohtla-Järve Slaavi Põhikooli seisukohast:

- 1) Laulab erinevaid laule hääle isikupära arvestades, tagades puhta intonatsiooni, loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni ning väljendusrikkuse.
- 2) Esitab mitmekesisist repertuaari, sealhulgas eesti vanemaid ja uuemaid rahvalaule, ühe- ja kahehäälsed laule, kaanoneid ning teiste rahvaste laule.
- 3) Väärtustab ühislaulmist ja osaleb aktiivselt II kooliastme ühislaulude esitamises.
- 4) Osaleb laulupeotraditsiooni edasikandmisel, kas koorilauljana või kuulajana, ning suudab analüüsida kogetut nii suuliselt kui kirjalikult.
- 5) Rakendab lauldes muusikalist kirjaoskust, kasutades relatiivseid astmeid ja tagades tehnilise oskuse laulude õppimisel.
- 6) Süvendab ja rakendab omandatud pillimänguoskusi, mängides erinevaid pille ning osaledes kaasmängudes.

5.klass

35 tundi õppeaastas

Õppesisu	Õpitulemused	Üldpädevused	Läbivad teemad	Lõiming
----------	--------------	--------------	----------------	---------

<p>1 Laulmine Korratakse ja kinnistatakse 4. klassis omandatud oskusi ja teadmisi.</p> <p>Repertuaar. Lauldakse eesti vanemat ja uuemat rahvalaulu, eristades neid üksteisest. Jätkatakse ühe- ja kahehäälsete laulude, kaanonite ning teiste rahvaste laulude laulmist. Õpitakse laulma peast II kooliastme ühislaule: Eesti hümn, „Eesti lipp”. Repertuaari valikul arvestatakse eesti rahvakalendri tähtpäevadega (mardipäev, kadripäev, jõulud, vastlad, kevadpühad) ja riiklike tähtpäevadega (isadepäev, Eesti vabariigi aastapäev, emadepäev jt). Tutvustatakse laulu autoreid.</p> <p>Laulmine ja laulutehnika. Lauldakse <i>a cappella</i> ja saatega nii kooris, ansamblis kui ka üksi, mille käigus kuulatakse ja kuulatakse nii ennast kui ka teisi. Tutvustatakse laulupeo traditsiooni, kaasatakse õpilasi koolikoori. Lauldakse loomuliku kehahoiu ja hingamisega, vaba tooni ja selge diktsiooniga. Järgitakse meloodia õiget intoneerimist, arvestades hääle isikupära ja sobiva tessituuriga.</p> <p>Interpretatsioon. Väljendatakse lauldes muusika sisu ja meeleolu, kasutades erinevat dünaamikat (<i>piano, mezzopiano, mezzoforte, forte, crescendo, diminuendo</i>) ja tempot (kiire, aeglane). Tutvustatakse erinevaid itaaliakeelseid tempotermineid, näiteks <i>ritenuto, accelerando, largo, andante, moderato, allegro</i> jne.</p> <p>Muusikaline kirjaoskus. Täiendatakse juba õpitud laulu õppimist toetavat muusikateooriat. Kinnistatakse õpitud rütme, rütmifiguure ja pause. Noodipikkuste silpnimetused kinnistatakse noodivältustega (TA-veerandnoot jne). Kinnistatakse taktimõõdu kahe numbri tähendust.</p> <p>Relatiivsed astmed ja astmemudelid. Kinnistatakse ja korratakse tuttavaid astmeid koos käemärkidega. Eristatakse helilaade kõlaliselt (duur ja moll). Seostatakse duur- ja moll-helilaadi helistikega (paralleelhelistikud C-a, G-e, F-d).</p> <p>Absoluutsed helikõrgused. Kinnistatakse tähtnimetusi (c-d-e jne). Paigutatakse noodid noodijoonestikule viiulivõtme abil. Tutvustatakse erinevaid alteratsioonimärke: diees, bemoll, bekarr. Õpitakse lihtsamaid laule tähtnimetustega.</p> <p>Noodist laulmine. Lauldes järgitakse rütmi ja meloodia liikumist. Lauldakse noodist uusi laule astme- ja tähtnimetustega (helistike</p>	1,2,3,4,5	1,2,3,4,5,6	1,2,3,4,5,8	1,3,4,6,8
--	-----------	-------------	-------------	-----------

	<p>määramine). Laulmisel arvestatakse õpitud noodimärkidega.</p> <p>Vorm. Teadvustatakse õpitavate laulude vorm ja kinnistatakse 1-, 2- ja 3-osalise lihtvormi. Jätkatakse kaanonite laulmist. Tutvutakse skertso žanriga.</p>				
2	<p>Pillimäng</p> <p>Musitseerimisel kasutatakse teadlikult õpitud rütme, rütmifiguure ja pause.</p> <p>Keha-, rütmi- ja plaatpille mängitakse nii orkestris, ansambelis kui ka üksi, mille käigus kuulatakse ja kuulatakse nii enda kui ka teiste pillimängu.</p> <p>Noodist mängimisel toetatakse absoluutsele noodisüsteemile.</p> <p>Väikekandle või plokkflöödi mängimisel kasutatakse õpitud mänguvõtteid ning seostatakse neid absoluutse noodisüsteemiga.</p> <p>Kehapill. Rakendatakse kehapilli <i>ostinato</i>'des, kaas-, eel- ja/või vahemängudes, kasutades õpitud rütme.</p> <p>Rütmipillid. Mängitakse oma koolis olevatel rütmipillidel, kasutades rütmipillide õigeid mänguvõtteid. Rakendatakse rütmipille <i>ostinato</i>'des, kaas-, eel- ja/või vahemängudes, kasutades õpitud rütme.</p> <p>Plaatpillid. Mängitakse oma koolis olevate plaatpillidel, kasutades õigeid mänguvõtteid. Rakendatakse plaatpille <i>ostinato</i>'des, kaas-, eel- ja/või vahemängudes, kasutades õpitud rütme.</p> <p>Esitatakse plaatpillidel meloodiaid toetudes absoluutsele noodisüsteemile.</p> <p>Väikekannel, plokkflööt. Mängitakse väikekandel või plokkflöödil, kasutades õpitud mänguvõtteid.</p> <p>Klaviatuur. Paigutatakse absoluutseid helikõrgusi (tähtnimetusi) klaviatuurile (klaver, erinevad rakendused) ja mängitakse õpitud helistikke ja lihtsamaid meloodiaid klaviatuuril.</p>	6,7,8,9	1,2,3,4,5,8	1,2,3,4,6,8	3,7
3	<p>Muusikaline liikumine</p> <p>Liikumistegevusi viiakse läbi nii üheskoos, gruppides kui ka üksi, mille käigus liigutakse ja tunnetatakse nii enda kui ka teiste kohalolekut ruumis. Muusika väljendusvahendite tunnetamine liikumise kaudu. Kinnistatakse liikumise kaudu õpitud rütme, rütmifiguure ja pause.</p> <p>Tajutakse muusika erinevaid temposid ja väljendatakse dünaamika ja helikõrguste muutusi liikumise kaudu. Kujundatakse ühiselt liikumiskompositsioone, väljendamaks muusikapala vormi (1-, 2-, 3-osaline lihtvorm).</p> <p>Eesti laulu- ja ringmängud ning rahvatantsud. Mängitakse ühiselt erinevaid eesti laulu- ja ringmänge, tutvudes laulumängu</p>	10,11,12	1,2,3,4,5	1,2,3,4,7,8	1,2,3,8

	<p>sisu ja pärimusliku traditsiooniga. Väljendatakse mängudes esinevate tegelaste karaktereid. Ühistegevuses liigutakse paaris, ühiselt sõõris (ringjoonel), vooris ja viirus. Tantsitakse erinevaid rahvatantse, kasutades nende põhisamme.</p>				
4	<p>Muusikaline omalooming Omaloomingut luuakse ja esitatakse üksi, ansambelis ja/või kõik koos. Katsetatakse julgelt loomeideedega, kasutades muusikalisi osaoskusi (laulmine, pillimäng, muusikaline liikumine) nii eraldi kui ka omavahel lõimitult. Luuakse iseseisvalt rütmilis-meloodilisi improvisatsioone. Omaloomingu meloodia noodistamisel rakendatakse absoluutset noodisüsteemi.</p> <p>Laulmine. Luuakse erinevaid muusikast lähtuvaid tekste.</p> <p>Pillimäng. Luuakse rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, kaasmänge ja <i>ostinatosid</i> ning esitatakse neid üksi või rühmas.</p> <p>Omaloomingut luues rakendatakse õpitud muusikalise kirjaoskuse teadmisi. Väikekandlel ja/või plokkflöödil esitatakse omaloomingut, kasutades õpitud mänguvõtteid.</p> <p>Liikumine. Väljendatakse muusikapala karakterit improviseeritud liikumise kaudu. Luuakse rütmimängudele uusi liigutusi.</p> <p>Digivahendid. Katsetatakse omaloomingus erinevate rakendustega.</p>	13,14,15,16,17	1,2,3,4,5,6,7,8	1,3,4,6,8	1,3,6,7,8
5	<p>Muusika kuulamine Kirjeldatakse kogetud muusikaelamusi ning avaldatakse nende kohta arvamust eakohaselt suuliselt või muul looval viisil. Autorid. Tutvutakse laulu või muusikapala autoritega. Otsitakse õpetaja suunamisel erinevatest infoallikatest autorite kohta teadmisi ning jagatakse neid klassikaaslastega. Tutvutakse valikuliselt erinevate heliloojatega, näiteks eesti ja õpitava repertuaariga seotud heliloojatega.</p> <p>Eesti rahvamuusika. Kuulatakse eesti rahvamuusikat ja kirjeldatakse ning iseloomustatakse kuuldot. Eristatakse kõla ja välimuse järgi eesti rahvapille (hiiu kannel, kannel, lõõtspill, torupill, sarved, viled, parmupill jt) ning kirjeldatakse neid. Tutvutakse rahvalaulu liikidega ja erinevate rahvatantsudega. Kuulatakse erinevaid pärimusmuusika töötlusi.</p> <p>Vokaal- ja instrumentaalmuusika. Eristatakse kuuldeliselt vokaal- ja instrumentaalmuusikat ning erinevaid esituskoosseise. Kuulatakse ja võrreldakse hääle- ja kooriliike. Tutvustatakse kodukoha ja Eesti erinevaid koore ja dirigente.</p>	18,19,20,21,22,23,24	1,2,3,4,5	1,4,5,6,8	1,3,6,7,8

<p>Tutvustatakse erinevaid orkestriliike ja nende pillirühmi.</p> <p>Kontsert. Korratakse kontserdikülastaja hea käitumise tavadid. Kirjeldatakse kuulatud ja/või virtuaalseid kontserte ning muusikalavastusi suuliselt või kirjalikult.</p> <p>Muusika väljendusvahendid. Kirjeldatakse kogetud muusikaelamust eakohaselt, kasutades õpitud oskussõnavara.</p>				
--	--	--	--	--

Õpilase õpitulemused Kohtla-Järve Slaavi Põhikooli seisukohast:

- 1) Arendab laulmisoskust, täiustades hääle tehnika ja väljendusrikkuse ning esitades erinevaid laule mitmekülgset ja emotsionaalselt.
- 2) Tutvustab ja esitab mitmekesisest repertuaari, sh eesti rahvalaule, klassikalisi laule, kaanoneid ja teiste rahvaste muusikat, tagades oskuse esitada erinevaid žanre ja stiile.
- 3) Osaleb aktiivselt koorilaulus ning väljendab ühislaulmise väärtust, esitades II kooliastme ühislauale ning osaledes koorilaulu traditsioonide jätkamisel.
- 4) Analüüsib ja hindab laulupeo ja kontsertide kogemusi ning suudab neid suuliselt ja kirjalikult väljendada, süvendades arusaamist muusikast ja koorilaulu traditsioonidest.
- 5) Rakendab lauldes ja pillimängus omandatud muusikalisi teadmisi ja oskusi, näidates suutlikkust kasutada muusikalist kirjaoskust, improvisatsiooni ning astmemudeleid.
- 6) Tutvustab ja uurib eesti rahvamuusika traditsioone, sealhulgas rahvalaule, pille ja tantse, ning jagab sellekohaseid teadmisi ja kogemusi kaaslastega.

6.klass

35 tundi õppeaastas

Õppesisu	Õpitulemused	Üldpädevused	Läbivad teemad	Lõiming
<p>1 Laulmine Korratakse ja kinnistatakse 5. klassis omandatud oskusi ja teadmisi.</p> <p>Repertuaar. Lauldakse eesti vanemat ja uuemat rahvalaulu, ühe- ja kahehäälseid laule, kaanoneid ning teiste rahvaste laule. Väärtustatakse ühislaulmist, lauldakse peast II kooliastme ühislauale: Eesti hümn, „Kui Kungla rahvas“, „Majakene mere ääres“. Repertuaari valikul arvestatakse ka eesti rahvakalendri ja riiklike tähtpäevadega. Tutvustatakse laulu autoreid.</p> <p>Laulmine ja laulutehnika. Lauldakse hääle isikupära arvestades võimalikult puhta intonatsiooniga, loomuliku kehahoiu, hingamise ja selge diktsiooniga ning väljendusrikkalt <i>a cappella</i> ja saatena nii kooris, ansambelis kui ka üksi. Osaletakse laulupeotraditsiooni edasikandmisel koorilaulja või kuulajana ning analüüsitakse kogetut suuliselt ja kirjalikult.</p> <p>Interpretatsioon. Väljendatakse lauldes</p>	1,2,3,4,5,6	1,2,3,4,5,6	1,2,3,4,5,8	1,3,4,6,8

	<p>muusika sisu ja meeleolu, kasutades erinevat dünaamikat ja tempot. Kinnistatakse erinevaid itaaliakeelseid tempotermineid.</p> <p>Muusikaline kirjaoskus. Rakendatakse lauldes muusikalist kirjaoskust, kasutatakse laulu õppides relatiivseid astmeid ja absoluutseid helikõrgusi. Noodist lauldes järgitakse rütmi ja meloodia liikumist ning arvestatakse õpitud noodikirja märkidega. Kinnistatakse õpitud helistikke (C-a, G-e, F-d), seostades neid duur- ja moll-helilaadiga. Selgitatakse õpitavate laulude vormi.</p>				
2	<p>Pillimäng Musitseerimisel kasutatakse õpitud rütme, rütmifiguure ja pause. Noodist mängimisel kinnistatakse absoluutset noodisüsteemi. Keha-, rütmi- ja plaatpille mängitakse nii orkestris, ansambelis kui ka üksi, mille käigus kuulatakse ja kuulatakse nii enda kui ka teiste pillimängu. Väikekandle või plokkflöödi mängimisel kasutatakse õpitud mänguvõtteid ning seostatakse neid absoluutse noodisüsteemiga ja helistikega.</p> <p>Kehapill. Rakendatakse kehapilli <i>ostinato</i>'des, kaas-, eel- ja/või vahemängudes, kasutades õpitud rütme.</p> <p>Rütmipillid. Mängitakse oma koolis olevatel rütmipillidel, kasutades pillide õigeid mänguvõtteid. Rakendatakse rütmipille <i>ostinato</i>'des, kaas-, eel- ja/või vahemängudes, kasutades õpitud rütme.</p> <p>Plaatpillid. Mängitakse oma koolis olevatel plaatpillidel, kasutades õigeid mänguvõtteid. Rakendatakse plaatpille <i>ostinato</i>'des, kaas-, eel- ja/või vahemängudes, kasutades õpitud rütme. Esitatakse plaatpillidel meloodiaid, kinnistades absoluutset noodisüsteemi.</p> <p>Väikekannel, plokkflööt. Mängitakse väikekandel või plokkflöödil, kasutades õpitud mänguvõtteid.</p> <p>Klaviatuur. Paigutatakse absoluutsed helikõrgused (tähtnimetused) klaviatuurile (klaver, erinevad rakendused) ja mängitakse õpitud helistikke ja lihtsamaid meloodiaid klaviatuuril.</p>	7,8,9,10	1,2,3,4,5,8	1,2,3,4,6,8	3,7
3	<p>Muusikaline liikumine Liikumistegevusi viiakse läbi nii üheskoos, gruppides kui ka üksi, mille käigus liigutakse ja tunnetatakse nii enda kui ka teiste kohalolekut ruumis. Muusika väljendusvahendite tunnetamine liikumise kaudu. Kinnistatakse liikumise kaudu õpitud rütme, rütmifiguure ja pause. Tajutakse muusika erinevaid temposid ja</p>	11,12,13	1,2,3,4,5	1,2,3,4,7,8	1,2,3,8

	<p>väljendatakse dünaamika ja helikõrguste muutusi liikumise kaudu. Kujundatakse ühiselt liikumiskompositsioone, väljendamaks muusikapala vormi.</p> <p>Eesti laulu- ja ringmängud ning rahvatantsud. Teiste maade rahvatantsud. Mängitakse ühiselt erinevaid eesti laulu- ja ringmänge, tutvudes laulumängu sisu ja pärimusliku traditsiooniga. Tutvutakse valikuliselt erinevate maade rahvatantsudega, kasutades nende põhisamme.</p>				
4	<p>Muusikaline omalooming Omaloomingut luuakse ja esitatakse üksi, ansamblis ja/või kõik koos. Katsetatakse julgelt loomeideedega, kasutades muusikalisi osaoskusi (laulmine, pillimäng, muusikaline liikumine) nii eraldi kui ka omavahel lõimitult. Luuakse iseseisvalt rütmilis-meloodilisi improvisatsioone. Omaloomingu meloodia noodistamisel rakendatakse õpitud muusikalist kirjaoskust.</p> <p>Laulmine. Luuakse erinevaid muusikast lähtuvaid tekste.</p> <p>Pillimäng. Luuakse rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, kaasmänge, <i>ostinato</i>´sid ning muusikapalu, mida esitatakse üksi või rühmas. Omaloomingut luues rakendatakse õpitud muusikalise kirjaoskuse teadmisi. Väikekandlel ja/või plokkflöödil esitatakse omaloomingut, kasutades õpitud mänguvõtteid.</p> <p>Liikumine. Väljendatakse muusikapala karakterit improviseeritud liikumise kaudu.</p> <p>Digivahendid. Katsetatakse omaloomingus erinevate rakendustega.</p>	14,15,16,17,18	1,2,3,4,5,6,7,8	1,3,4,6,8	1,3,6,7,8
5	<p>Muusika kuulamine Kirjeldatakse ja analüüsitakse kogetud muusikaelamusi ning avaldatakse nende kohta arvamust eakohaselt suuliselt või kirjalikult muusika oskussõnavara kasutades või muul looval viisil.</p> <p>Autorid. Uuritakse valikuliselt (nt eesti heliloojad, õpitava maa helilooja(d)) kuulatud heliteose autori loometegevust, kasutades teabe leidmiseks erinevaid infoallikaid. Tutvustatakse infot kaaslastele. Tutvutakse muusikateose interpreteerimisvõimalustega (töötlus, orkestratsioon, remiks, kaver).</p> <p>Euroopa rahvaste muusika. Tutvutakse valikuliselt Soome, Rootsi, Norra, Läti, Leedu, Poola, Saksamaa, Austria, Suurbritannia, Venemaa muusikatradsioonidega. Arutelude ja vestluste käigus võrreldakse õpitud rahvaste muusikat eesti rahvamuusikaga, nt leitakse erinevusi ja sarnasusi eesti rahvapillidega (pillirühm, kuju, kõla).</p>	19,20,21,22,23,24	1,2,3,4,5	1,4,5,6,8	1,3,6,7,8

<p>Laulupidude traditsioon, teekond läbi aja heliloojate Aleksander Kunileid, Karl August Hermann, Miina Härma, Gustav Ernesaks, Veljo Tormis, Rene Eespere, Alo Mattiisen, Olav Ehala, Rasmus Puur, Pärt Uusberg jt loomingu näitel.</p> <p>Eesti heliloojate põlvkondlik järjepidevus heliloojate Rudolf Tobias, Heino Eller, Eduard Tubin, Arvo Pärt, Lepo Sumera, Jaan Rääts, Erkki-Sven Tüür, Tõnu Kõrvits jt loomingu näitel. Kontsert. Kinnistatakse kontserdiküllastaja hea käitumise tavaid. Analüüsitakse kuulatud ja/või virtuaalseid kontserte ning muusikalavastusi suuliselt ja kirjalikult, antakse kuuldule ja nähtule hinnang ning jagatakse kogemusi kaaslastega.</p> <p>Muusika väljendusvahendid. Kirjeldatakse ja analüüsitakse kogetud muusikaelamust õpitud oskussõnavara kasutades.</p>				
---	--	--	--	--

Õpilase õpitulemused Kohtla-Järve Slaavi Põhikooli seisukohast:

- 1) Arendab edasi laulmisoskust, täiustades hääle tehnika ja väljendusrikkuse ning esitades erinevaid laule mitmekülgelt ja emotsionaalselt, jätkates arengut laulmisel.
- 2) Tutvustab ja esitab laialdaselt mitmekesisest repertuaari, hõlmates eesti ja rahvusvahelist muusikat erinevatest žanritest ja stiilidest ning demonstreerides oskust mõista ja tõlgendada erinevaid muusikalisi väljendusvahendeid.
- 3) Osaleb aktiivselt koorilaulus ning võtab vastutuse koori esindamise eest, jätkates ühislaulmise ja koorilaulu traditsioonide edendamist.
- 4) Analüüsib sügavuti muusikalist kogemust kontsertidel ja etendustel, suutes väljendada arusaamist muusikast ja kontserdikunsti erinevatest aspektidest nii suuliselt kui kirjalikult.
- 5) Rakendab laulmis- ja pillimänguoskusi loovates protsessides, sealhulgas improvisatsioonis ja komponeerimises, ning näitab võimet kasutada muusikalisi teadmisi ja oskusi loominguviiside väljendusvahendite loomisel.
- 6) Tutvustab ja uurib süvitsi eesti ja rahvusvahelise muusika ajalugu ning traditsioone, sh rahvamuusika, klassikaline muusika ja populaarmuusika, ning jagab sellekohaseid teadmisi ja kogemusi kaaslastega.

III kooliaste

Musitseerimine: laulmine, pillimäng, muusikaline liikumine, muusikaline omalooming

Õpitulemused: *Laulmine, pillimäng, muusikaline liikumine, muusikaline omalooming, muusika kuulamine*

1. laulab ühe- ja/või mitmehäälseid laule klassitunnis, ansambelis ja/või koolikooris; osaleb laulurepertuaari valimisel ning põhjendab oma valikut;
2. laulab eesti vanemat ja uuemat rahvalaulu, kaanoneid ning teiste rahvaste laule;
3. väärtustab ja hindab ühislaulmise traditsiooni, laulab peast kooliastme ühislaule: „Eesti hümn“ (F. Pacius), „Mu isamaa on minu arm“ (G. Ernesaks), „Jää vabaks, Eesti meri“ (V. Oksvort), „Eestlane olen ja eestlaseks jään“ (A. Mattiisen), „Laul Põhjamaast“ (Ü. Vinter), „Saaremaa valss“ (R. Valgre), „Mul meeles veel“ (R. Valgre), „Oma laulu ei leia ma üles“ (V. Ojakäär);
4. on laulupidude traditsiooni edasikandja koorilaulja ja/või kuulajana, analüüsib kogetut suuliselt ja kirjalikult;
5. kasutab muusikalist kirjaoskust ja muusikateadmisi nii üksi kui ka rühmas lauldes, tunneb oma

- hääleaparaati ja teab, et häält on vaja hoida.
6. mängib keha-, rütmi- ja plaatpille, plokkflööti ja/või väikekannelt, rakendab digivõimalusi pillimängus;
  7. musitseerib akustilisel kitarril või ukulelel esmaseid mänguvõtteid kasutades;
  8. uurib pillide tämbrilisi omadusi, valib ansambelisse sobivad pillid ja põhjendab oma valikut;
  9. süvendab I ja II kooliastmes omandatud pillimänguoskust, rakendab muusikalist kirjaoskust, musitseerides üksi ja eri pillikoosseisudes.
  10. loob ning esitab iseseisvalt ja/või rühmas kaasmänge, rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, (digi)kompositsioone jm;
  11. katsetab loomeideedega omaloomingus, sh digitaalset keskkondi kasutades;
  12. loob erinevaid muusikast lähtuvaid tekste (nt regivärss, laulusõnad jm);
  13. analüüsib enda ja kaaslaste loomingut, võrdleb loodut ning annab sellele hinnangu;
  14. rakendab omaloomingus muusikalist kirjaoskust.
  15. võrdleb eri maade rahvamuusika karakterit ja väljendab seda liikumise kaudu;
  16. tunneb muusikat kuulates ära erinevad muusikavormid ning väljendab neid loovliikumise või improvisatsiooni kaudu;
  17. leiab erinevaid muusikalise liikumise viise, valib muusika karakteriga sobiva väljenduse ning põhjendab oma valikuid (nt rokk, džäss, hip-hop, rahvaste muusika jm);
  18. rakendab liikumises muusikateadmisi.
  19. uurib kodukoha ja eesti rahvamuusikat ning selle tänapäevaseid tõlgendusi, leiab sobivaid näiteid ja põhjendab oma arvamust;
  20. võrdleb ning eristab eesti ja teiste rahvaste muusikat: leiab iseloomulikke tunnuseid, lähtudes muusika väljendusvahenditest;
  21. võrdleb ja eristab eri muusikastiile, lavamuusika žanre, muusika esituskoosseise, hääleliike, leiab oma eelistuse(d) ning argumenteerib valikut;
  22. analüüsib kuulatud ja/või virtuaalseid kontserte, muusikalavastusi ning õppekäike suuliselt ja kirjalikult, annab kuuldule/nähtule hinnangu ning jagab oma kogemusi kaaslastega;
  23. uurib kodukoha ja Eesti muusikaelu, oskab nimetada heliloojaid, interpreete, dirigente, ansambleid, orkestreid ning muusika suursündmusi;
  24. rakendab muusikat kuulates erinevaid digikeskkondi;
  25. rakendab muusikat kuulates muusikalist kirjaoskust;
  26. teeb valiku muusikaga tegelemise võimalustest, teab muusikaga seonduvaid elukutseid ning õppimisvõimalusi;
  27. seostab muusikat enda vaimse, füüsilise ja emotsionaalse heaoluga;
  28. järgib autorikaitse seadust ning käitub ohutult, otsides ja kasutades muusikateavet virtuaalkeskkondades.

7.klass

35 tundi õppeaastas

	Õppesisu	Õpitulemused	Üldpädevused	Läbivad teemad	Lõiming
1	Laulmine Repertuaar. Lauldakse ea- ja teemakohaseid ühe-, kahe- ning paiguti kolmehäälseid laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule. Tutvutakse vaimuliku rahvalauluga. Õpitakse laulma peast kooliastme ühislaule: Eesti hümn, „Jää vabaks, Eesti meri“, „Mu isamaa on minu arm“, „Mul meeles veel“. Repertuaari valikul arvestatakse ka eesti rahvakalendri ja riiklike tähtpäevadega. Tutvustatakse laulu autoreid.	1,2,3,4,5	1,2,3,4,5	1,2,4,8	1,3,8

<p>Laulmine ja laulutehnika. Lauldakse <i>a cappella</i> ja saatega nii kooris, ansamblis kui ka üksi, mille käigus kuulatakse ja kuulatakse nii ennast kui ka teisi. Tutvustatakse laulupeo traditsiooni, kaasatakse õpilasi koolikoori. Lauldakse oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni, puhta intonatsiooniga ja väljendusrikkalt ning arvestatakse esitatava muusikapala stiili, järgitakse häälehoidu häälemurdeperioodil.</p> <p>Muusikaline kirjaoskus. Kinnistatakse I ja II kooliastmes omandatud laulu õppimist toetavat muusikateooriat ja omandatakse uusi teadmisi. Muusikalise kirjaoskuse hulka kuuluvad: helivältsed, rütmifiguurid ja pausid, uued rütmid süntkoop ja triool; kaheksandiktaktimõõt laulurepertuaarist tulenevalt; ühe võtmemärgiga helistikud C–a, G–e, F–d ja repertuaarist tulenevalt kahe võtmemärgiga helistikud D–h; rondo ja variatsioonivorm; muusikalised oskussõnad vastavalt valitud teemadele.</p>				
<p>2 Pillimäng Pillimäng ühismusitseerimisel, omaloomingu esitamisel ja muusikaloo illustreerimiseks koolis olemasolevate pillidega õpetaja ja/või õpilaste valikul kasutades muusikalist kirjaoskust. Süvendatakse pillimänguoskusi ning avardatakse musitseerimisvõimalusi erinevates pillikoosseisudes, omandatakse akustilise kitarriga või ukulele esmased mänguvõtted. Pillimängu kaudu tutvutakse valikuliselt maailma rahvaste (Idamaade, Austraalia jt) muusika ja filmimuusikaga.</p>	6,7,8,9	1,2,3,4,5	1,2,4,8	1,3
<p>3 Muusikaline liikumine Liikumistegevusi viiakse läbi nii üheskoos, gruppides kui ka üksi, mille käigus liigutakse ja tunnetatakse nii enda kui ka teiste kohalolekut ruumis. Muusika väljendusvahendite tunnetamine liikumise kaudu. Kinnistatakse liikumise kaudu õpitud rütme, rütmifiguure ja pause. Kujundatakse ühiselt liikumiskompositsioone, väljendamaks muusikapala vormi (3-osaline lihtvorm, rondo). Maailma rahvaste tantsud ja erinevad tantsustiilid. Liikumises väljendatakse valikuliselt erinevate maailma rahvaste muusikale iseloomulikke karaktereid,</p>	10,11,12,13	1,2,3,4,5	1,2,3,4,7,8	1,2,3,8

	võimaluse korral õpitakse rahvatantse ja erinevaid tantsustiile.				
4	<p>Muusikaline omalooming Omaloomingut luuakse ja esitatakse üksi, ansambelis ja/või kõik koos. Katsetatakse julgelt loomeideedega, kasutades muusikalisi osaoskusi (laulmine, pillimäng, muusikaline liikumine) nii eraldi kui ka omavahel lõimitult rakendades õpitud muusikalise kirjaoskuse teadmisi. Omaloomingu meloodia noodistamisel rakendatakse absoluutset noodisüsteemi.</p> <p>Laulmine. Luuakse lihtsaid meloodiaid ja erinevaid muusikast lähtuvaid tekste.</p> <p>Pillimäng. Luuakse rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, kaasmänge ja <i>ostinatosid</i> ning esitatakse neid üksi või rühmas. Väikekandlel, plokkflöödil, kitarril või ukulelel esitatakse omaloomingut kasutades õpitud mänguvõtteid.</p> <p>Liikumine. Muusikaloo illustreerimiseks kasutatakse liikumist vastavalt õpetaja teadmistele ja oskustele.</p> <p>Digivahendid. Katsetatakse omaloomingus erinevate rakenduste ja programmidega, nt Ableton Live, BandLab, BeepBox, GarageBand, Musescore, Noteflight jt</p>	14,15,16,17,18	1,2,3,4,5,6,8	1,2,3,4,6,8	1,3,7,8
5	<p>Muusika kuulamine Autorid ja interpreetid. Tutvutakse laulu või muusikapala autoritega ja (eelkõige eesti) interpretidega, valikuliselt erinevate heliloojatega (nt eesti ja õpitava repertuaariga seotud heliloojatega).</p> <p>Muusikainstrumendid. Eristatakse kõla ja kuju järgi keel-, puhk-, löök- ja klahvpille. Tutvutakse kammeransamblike koosseisudega (klaveritrio, keelpillikvartett jt).</p> <p>Maailma rahvaste muusika. Kuulatakse ning õpitakse valikuliselt tunda teiste rahvaste (Idamaad, Austraalia jt) muusikapärandid. Luuakse seos eesti muusikas Idamaade kultuurist inspireerunud heliloojatega (nt Sven Grünberg, Peeter Vähi jt).</p> <p>Vaimulik muusika. Tutvutakse eesti vaimuliku rahvalaulu ja heliloojatega, kes on oma loomingu kasutanud vaimulikke rahvaviise (Cyrillus Kreek, Tõnu Kõrvits jt) ning heliloojatega, kes on loonud vaimulikku muusikat (Rudolf Tobias, Arvo Pärt, Urmas Sisask jt).</p> <p>Eesti pärimusmuusika tänapäeval. Pärimusmuusika mõiste, artistid ja ansamblid, festivalid, õppimisvõimalused.</p> <p>Kontsert. Korraldatakse kontserdikülastaja hea käitumise tavad. Kirjeldatakse kuulatud ja/või</p>	19-28	1,2,3,4,5,8	1,2,3,4,5,6,8	1,3,7,8

virtuaalseid kontserte ning muusikalavastusi suuliselt või kirjalikult kasutades eakohast muusikaalast oskussõnavara.				
---	--	--	--	--

Õpilase õpitulemused Kohtla-Järve Slaavi Põhikooli seisukohast:

1. Laulab erinevaid laule üksi ja ansamblis, valides ning põhjendades laulurepertuaari.
2. Tutvub ja esitab mitmekesisist rahvamuusikat, sealhulgas eesti vanemaid ja uuemaid rahvalaule ning teiste rahvaste laule.
3. Hinnatud ja osaleb ühislaulmise traditsioonis, lauldes peast klassikalisi Eesti ühislauke ja kaasaegsemaid palu.
4. Osaleb ja analüüsib laulupidude kogemusi koorilauljana või kuulajana, väljendades oma muljeid nii suuliselt kui ka kirjalikult.
5. Kasutab muusikalist kirjaoskust ja -teadmisi laulmiseks nii individuaalselt kui ka grupis ning teadvustab vajadust hoida häält.
6. Arendab oskusi mitmete erinevate pillide mängimisel, sealhulgas keha-, rütmi- ja plaatpillid, ning katsetab digivõimalusi pillimängus.
7. Mängib akustilist kitarri või ukulelet, kasutades esmaseid mänguvõtteid ning valib ja põhjendab ansamblisse sobivaid pille.

8.klass

35 tundi õppeaastas

	Õppesisu	Õpitulemused	Üldpädevused	Läbivad teemad	Lõiming
1	<p>Laulmine Repertuaar. Lauldakse ea- ja teemakohaseid ühe-, kahe- ning paiguti kolmehäälseid laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule. Õpitakse laulma peast kooliastme ühislauke: Eesti hümn, „Eestlane olen ja eestlaseks jään“, „Laul Põhjamaast“, „Oma laulu ei leia ma üles“. Repertuaari valikul arvestatakse ka eesti rahvakalendri ja riiklike tähtpäevadega. Tutvustatakse laulu autoreid.</p> <p>Laulmine ja laulutehnika. Lauldakse <i>a cappella</i> ja saatega nii kooris, ansamblis kui ka üksi, mille käigus kuulatakse ja kuulatakse nii ennast kui ka teisi. Tutvustatakse laulupeo traditsiooni, kaasatakse õpilasi koolikoori. Lauldakse oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni, puhta intonatsiooniga ja väljendusrikkalt ning arvestatakse esitatava muusikapala stiili, järgitakse häälehoidu häälemurdeperioodil.</p> <p>Muusikaline kirjaoskus. Kinnistatakse I ja II kooliastmes omandatud laulu õppimist toetavat muusikateooriat ja omandatakse uusi teadmisi. Muusikalise kirjaoskuse hulka kuuluvad:</p>	1,2,3,4,5	1,2,3,4,5	1,2,4,8	1,3,8

	<p>helivältused, rütmifiguurid ja pausid, uued rütmid süntkoop ja triool;</p> <p>kaheksandiktaktimõõt laulurepertuaarist tulenevalt;</p> <p>ühe võtmemärgiga helistikud C–a, G–e, F–d ja repertuaarist tulenevalt kahe võtmemärgiga helistikud D–h;</p> <p>bassivõti repertuaarist tulenevalt;</p> <p>rondo ja variatsioonivorm;</p> <p>muusikalised oskussõnad vastavalt valitud teemadele.</p>				
2	<p>Pillimäng</p> <p>Pillimäng ühismusitseerimisel, omaloomingu esitamisel ja muusikaloo illustreerimiseks koolis olemasolevate pillidega õpetaja ja/või õpilaste valikul kasutades muusikalist kirjaoskust.</p> <p>Süvendatakse pillimänguuskusi ning avardatakse musitseerimisvõimalusi erinevates pillikoosseisudes, omandatakse akustilise kitarriga või ukulele esmased mänguvõtted.</p> <p>Tutvutakse valikuliselt maailma rahvaste (Hispaania, Ladina-Ameerika ja Põhja-Ameerika) muusikaga läbi pillimängu.</p> <p>Leitakse ansambli mängu harrastamise võimalusi õpilaste huvi toetamiseks pop- ja rokkmuusika vastu.</p>	6,7,8,9	1,2,3,4,5	1,2,4,8	1,3
3	<p>Muusikaline liikumine</p> <p>Liikumistegevusi viiakse läbi nii üheskoos, gruppides kui ka üksi, mille käigus liigutakse ja tunnetatakse nii enda kui ka teiste kohalolekut ruumis. Muusika väljendusvahendite tunnetamine liikumise kaudu. Kinnistatakse liikumise kaudu õpitud rütme, rütmifiguure ja pause. Kujundatakse ühiselt liikumiskompositsioone, väljendamaks muusikapala vormi (3-osaline lihtvorm, rondo). Maailma rahvaste tantsud ja erinevad tantsustiilid.</p> <p>Liikumises väljendatakse valikuliselt erinevate maailma rahvaste muusikale iseloomulikke karaktereid, võimaluse korral õpitakse rahvatantse ja erinevaid tantsustiile. Tantsitakse Ladina-Ameerika tantse (nt rumba, samba jt) kasutades nende põhisamme ning väljendatakse end erinevates tantsustiilides (nt rokk, hip-hop jt).</p>	10,11,12,13	1,2,3,4,5	1,2,3,4,7,8	1,2,3,8
4	<p>Muusikaline omalooming</p> <p>Omaloomingut luuakse ja esitatakse üksi, ansambelis ja/või kõik koos. Katsetatakse julgelt loomeideedega, kasutades muusikalisi osaoskusi (laulmine, pillimäng, muusikaline liikumine) nii eraldi kui ka omavahel lõimitult rakendades õpitud muusikalise kirjaoskuse</p>	14,15,16,17,18	1,2,3,4,5,6,8	1,2,3,4,6,8	1,3,7,8

<p>teadmisi. Omaloomingu meloodia noodistamisel rakendatakse absoluutset noodisüsteemi.</p> <p>Laulmine. Luuakse lihtsaid meloodiaid ja erinevaid muusikast lähtuvaid tekste</p> <p>Pillimäng. Luuakse rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, kaasmänge ja <i>ostinatosid</i> ning esitatakse neid üksi või rühmas.</p> <p>Väikekandel, plokkflöödil, kitarril või ukulelel esitatakse omaloomingut kasutades õpitud mänguvõtteid. Liikumine. Muusikaloo illustreerimiseks kasutatakse liikumist vastavalt õpetaja teadmiste ja oskuste.</p> <p>Digivahendid. Katsetatakse omaloomingus erinevate rakenduste ja programmidega, nt Ableton Live, BandLab, BeepBox, GarageBand, Musescore, Noteflight jt.</p>				
<p>5 Muusika kuulamine</p> <p>Autorid ja artistid. Tutvutakse laulu või muusikapala autoritega ja (eelkõige eesti) artistidega, valikuliselt erinevate heliloojatega (nt eesti ja õpitava repertuaariga seotud heliloojatega).</p> <p>Heli ja selle omadused. Elektrofonid.</p> <p>Arvutimuusika. Tutvutakse heli ja selle omadustega ning eristatakse kõla ja kuju järgi akustilisi ja elektroonilisi muusikainstrumente. Tutvutakse arvutimuusika arengulooga ja selle loomise võimalustega.</p> <p>Muusikatööstus. Tutvutakse muusikatehnika arengulooga. Õpitakse tundma autorikaitse seadust ja autoriõigusega kaasnevaid kohustusi intellektuaalse omandi kasutamisel (sh internetis).</p> <p>Maailma rahvaste muusika. Kuulatakse ja õpitakse valikuliselt tundma ja eristama Hispaania, Ladina-Ameerika ja Põhja-Ameerika rahvaste muusikat.</p> <p>Rokk- ja popmuusika süünd ja areng.</p> <p>Levimuusika Eestis. Kuulatakse ja võrreldakse rokk- ja popmuusika stiile, luuakse seosed levimuusika arenguga Eestis.</p> <p>Kontsert. Korraldatakse kontserdikülastaja hea käitumise tavasid. Kirjeldatakse kuulatud ja/või virtuaalseid kontserte ning muusikalavastusi suuliselt või kirjalikult kasutades eakohast muusikaalast oskussõnavara.</p>	19-28	1,2,3,4,5,8	1,2,3,4,5,6,8	1,3,7,8

Õpilase õpitulemused Kohtla-Järve Slaavi Põhikooli seisukohast:

1. Loob ja esitab iseseisvalt ning rühmas erinevaid muusikalisi väljendusvorme, sealhulgas kaasmänge, improvisatsioone ja (digi)kompositsioone.
2. Arendab loomeideid omaloomingus, sh kasutades digitaalseid keskkondi, ning katsetab erinevaid muusikast lähtuvaid tekste ja väljendusvõimalusi.

3. Analüüsib enda ja kaaslaste loomingu, võrdleb ning annab sellele hinnangu, rakendades omaloomingus muusikalist kirjaoskust.
4. Tutvub kodukoha ja Eesti rahvamuusika ning selle tänapäevaste tõlgendustega, leides sobivaid näiteid ja põhjendades oma arvamust.
5. Võrdleb ja eristab eesti ja teiste rahvaste (nt Hispaania, Ladina-Ameerika ja Põhja-Ameerika) muusikat, lähtudes muusika väljendusvahenditest ning iseloomulikest tunnustest.
6. Analüüsib rokk- ja popmuusika stiile ning esituskoosseise, leides oma eelistused ning argumenteerides valikut.
7. Osaleb kuulatud ja/või virtuaalsete kontsertide, muusikalavastuste ning õppekäikude analüüsimisel suuliselt ja kirjalikult, jagades kogemusi kaaslastega ning hindates kuuldut/nähtut.

9.klass

35 tundi õppeaastas

	Õppesisu	Õpitulemused	Üldpädevused	Läbivad teemad	Lõiming
1	<p>Laulmine Repertuaar: Lauldakse ea- ja teemakohaseid ühe-, kahe- ning paiguti kolmehäälseid laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule. Tutvutakse vaimuliku rahvalauluga. Laulab peast kooliastme ühislaule: Eesti hümn, „Mu isamaa on minu arm“, „Jää vabaks, Eesti meri“, „Eestlane olen ja eestlaseks jään“, „Laul Põhjamaast“, „Saaremaa valss“, „Mul meeles veel“, „Oma laulu ei leia ma üles“. Repertuaari valikul arvestatakse ka eesti rahvakalendri ja riiklike tähtpäevadega. Tutvustatakse laulu autoreid.</p> <p>Laulmine ja laulutehnika. Lauldakse <i>a cappella</i> ja saatega nii kooris, ansambelis kui ka üksi, mille käigus kuulatakse ja kuulatakse nii ennast kui ka teisi. Tutvustatakse laulupeo traditsiooni, kaasatakse õpilasi koolikoori. Lauldakse oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni, puhta intonatsiooniga ja väljendusrikkalt ning arvestatakse esitatava muusikapala stiili, järgitakse häälehoidu häälemurdeperioodil.</p> <p>Muusikaline kirjaoskus. Kinnistatakse I ja II kooliastmes omandatud laulu õppimist toetavat muusikateooriat ja omandatakse uusi teadmisi. Muusikalise kirjaoskuse hulka kuuluvad: helivältsed, rütmifiguurid ja pausid; kaheksandiktaktimõõt laulurepertuaarist tulenevalt; ühe võtmemärgiga helistikud C–a, G–e, F–d ja repertuaarist tulenevalt kahe võtmemärgiga helistikud D–h; rondo ja variatsioonivorm;</p>	1,2,3,4,5	1,2,3,4,5	1,2,4,8	1,3,8

	muusikalised oskussõnad vastavalt valitud teemadele.				
2	<p>Pillimäng Pillimäng ühismusitseerimisel, omaloomingu esitamisel ja muusikaloo illustreerimiseks koolis olemasolevate pillidega õpetaja ja/või õpilaste valikul kasutades muusikalist kirjaoskust.</p> <p>Süvendatakse pillimänguoskusi ning avardatakse musitseerimisvõimalusi erinevates pillikoosseisudes, arendatakse akustilise kitarril või ukulele akordmänguvõtteid.</p> <p>Õpilaste huvi toetamiseks pop- ja rokkmuusika ning džässmuusika vastu tuleks leida koolis ansambli mängu harrastamise võimalusi.</p> <p>Tutvutakse maailma rahvaste (Itaalia, Prantsusmaa, Aafrika) muusikaga pillimängu kaudu.</p>	6,7,8,9	1,2,3,4,5	1,2,4,8	1,3
3	<p>Muusikaline liikumine Liikumistegevusi viiakse läbi nii üheskoos, gruppides kui ka üksi, mille käigus liigutakse ja tunnetatakse nii enda kui ka teiste kohalolekut ruumis. Muusika väljendusvahendite tunnetamine liikumise kaudu. Kinnistatakse liikumise kaudu õpitud rütme, rütmifiguure ja pause. Kujundatakse ühiselt liikumiskompositsioone, väljendamaks muusikapala vormi (3-osaline lihtvorm, rondo). Maailma rahvaste tantsud ja erinevad tantsustiilid. Liikumises väljendatakse valikuliselt erinevate maailma rahvaste muusikale iseloomulikke karaktereid, võimaluse korral õpitakse rahvatantse ja erinevaid tantsustiile.</p>	10,11,12,13	1,2,3,4,5	1,2,3,4,7,8	1,2,3,8
4	<p>Muusikaline omalooming Omaloomingut luuakse ja esitatakse üksi, ansambelis ja/või kõik koos. Katsetatakse julgelt loomeideedega, kasutades muusikalisi osaoskusi (laulmine, pillimäng, muusikaline liikumine) nii eraldi kui ka omavahel lõimitult. Luuakse iseseisvalt rütmilis-meloodilisi improvisatsioone. Omaloomingu meloodia noodistamisel rakendatakse absoluutset noodisüsteemi.</p> <p>Laulmine. Luuakse erinevaid muusikast lähtuvaid tekste.</p> <p>Pillimäng. Luuakse rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, kaasmänge ja <i>ostinatosid</i> ning esitatakse neid üksi või rühmas.</p> <p>Omaloomingut luues rakendatakse õpitud muusikalise kirjaoskuse teadmisi.</p> <p>Väikekandlel, plokkflöödil, kitarril või ukulelel esitatakse omaloomingut, kasutades õpitud mänguvõtteid.</p>	14,15,16,17,18	1,2,3,4,5,6,8	1,2,3,4,6,8	1,3,7,8

<p>Liikumine. Muusikaloo illustreerimiseks kasutatakse liikumist vastavalt õpetaja teadmistele ja oskustele.</p> <p>Digivahendid. Katsetatakse omaloomingus erinevate rakendustega.</p>				
<p>5 Muusika kuulamine</p> <p>Autorid. Tutvutakse laulu või muusikapala autoritega ja (eelkõige eesti) interpretide ja artistidega, valikuliselt erinevate heliloojatega (nt eesti ja õpitava repertuaariga seotud heliloojatega).</p> <p>Orkester. Muusikanäidete abil tutvutakse orkestri kujunemise, liikide ja koosseisudega. Õpitakse tundma sümfooniaorkestri koosseisu ning paigutust. Tutvutakse Eesti (esindus)orkestritega.</p> <p>Hääl. Tutvutakse hääleorganitega (hingamiselundid, hääletekitajad, resonaatorid), hääle tekkimise protsessiga, häälemurde ning hääle hoidmise viisidega. Kuulatakse ning eristatakse hääleliike.</p> <p>Maailma rahvaste muusika: Itaalia, Prantsusmaa, Aafrika. Kuulatakse ning õpitakse tundma Itaalia, Prantsusmaa ja Aafrika muusikat.</p> <p>Muusikateater: ooper, operett, muusikal, ballett. Näidete abil õpitakse tundma muusikateatri nelja olulisemat alaliiki (ooper, operett, muusikal, ballett). Tutvutakse ooperi, opereti, muusikali ja balleti kujunemise looga ning kuulatakse olulisemate heliloojate (Giuseppe Verdi, Georges Bizet, Jacques Offenbach, Andrew Lloyd Webber, Pjotr Tšaikovski jne) loomingut. Luuakse seosed lavamuusika arenguga Eestis.</p> <p>Džässmuusika. Tutvutakse džässmuusika kujunemise looga. Näidete abil õpitakse tundma džässmuusika põhijooni ja stiile. Kuulatakse olulisemate maailma ja eesti džässmuusika heliloojate muusikat ning iseloomustatakse kuuldu.</p> <p>Filmimuusika. Tutvutakse filmimuusika ajaloo etappidega. Kuulatakse (lauldakse) olulisemate maailma ja eesti filmimuusikaheliloojate muusikat ning iseloomustatakse kuuldu.</p> <p>Kontsert. Korraldatakse kontserdikülastaja hea käitumise tavadid. Kirjeldatakse kuulatud ja/või virtuaalseid kontserte ning muusikalavastusi suuliselt või kirjalikult kasutades eakohast muusikaalast oskussõnavara.</p>	19-28	1,2,3,4,5,8	1,2,3,4,5,6,8	1,3,7,8

Õpilase õpitulemused Kohtla-Järve Slaavi Põhikooli seisukohast:

1. Loob ja esitab iseseisvalt ning rühmas keerukamaid muusikalisi väljendusvorme, sealhulgas kaasmänge,

rütmilis-meloodilisi improvisatsioone ja (digi)kompositsioone, rakendades sügavamaid teadmisi ja oskusi.

2. Arendab omaloomingut, kasutades mitmekesiseid loomeideid ning digitaalseid keskkondi, ning uurib erinevaid muusikalisi tekstivorme ja väljendusviise.
3. Analüüsib süvitsi enda ja kaaslaste loomingut, võrdleb ja hindab loodut ning rakendab omaloomingus muusikalist kirjaoskust ja teoreetilisi teadmisi.
4. Uurib süvendatult kodukohta ja Eesti rahvamuusikat ning selle tänapäevaseid tõlgendusi, leides mitmekülgeid näiteid ja argumenteerides oma seisukohti.
5. Süvendab teadmisi ja oskusi eesti ja teiste rahvaste muusika võrdlemisel ning eristamisel, süvenedes muusika väljendusvahenditesse ja stiilinüanssidesse.
6. Analüüsib põhjalikult rokk- ja popmuusika stiile ning esituskoosseise, kujundades ja argumenteerides keerukamaid eelistusi ja seisukohti.
7. Osaleb aktiivselt ja kriitiliselt kuulatud ja/või virtuaalsete kontsertide, muusikalavastuste ning õppekäikude analüüsimisel suuliselt ja kirjalikult, süvendades arusaamu ning jagades kogemusi ja teadmisi kaaslastega.

2.2.4 Hindamine

Muusikaõpetuse hindamisel lähtutakse vastavatest sätetest [PRÕK, §19-22](#) ja [lisa 3, p.1.6](#).

Hindamise eesmärk on saada ülevaade õpitulemuste saavutatuselt ja õpilase individuaalsest arengust ning kasutada seda teavet õppe tulemuslikumaks kavandamiseks ja ennastjuhtiva õppija kujundamiseks. Hinnatakse õpitulemuste saavutatust, mis on kooskõlas õppesisu ja -tegevustega ning vastavuses ainealaste teadmiste, oskuste ja hoiakutega. Hoiakute hindamisel (nt mõistab, kujundab, tähtsustab, väärtustab) antakse õpilasele suunavaid ja toetavaid sõnalisi hinnanguid.

Alates esimesest kooliastmest kaasatakse õpilane hindamisprotsessi nii oma töö hindamisel kui ka kaasõpilaste tagasisidestamisel. **Õpilasele on õppeprotsessi alguses teada, mida ja millal hinnatakse, milliseid hindamisvahendeid kasutatakse ning millised on hindamise kriteeriumid (Stuudiumi kaudu).** Õpilast suunatakse õppeprotsessi käigus oma õppimist ja püstitatud eesmärkide saavutamist analüüsima ja reflekteerima.

Kohtla-Järve Slaavi Põhikoolis toimub muusikaõpetuse raames suuline või kirjalik tagasiside õpilaste edusammude kohta nende kunstialastes väljendustes. Õpetajad annavad pidevalt tagasisidet suuremahuliste loominguliste tööde, nagu portfoolio, loovtööde, ning grupitööde edasiarendamiseks. Tagasiside hõlmab saavutatud taseme kirjeldust ning selgitust, milliseid edasisi samme on vaja astuda eesmärkide saavutamiseks.

Detailsemalt kavandab õpetaja hindamise enne trimestri algust koostatud aineplaanis, lähtudes vastavatest põhikooli riikliku õppekava ja kooli õppekava üldosa ja ainekava sätetest. Õpitulemusi hinnates lähtutakse põhikooli riikliku õppekava üldosast ning teiste hindamist reguleerivate õigusaktide käsitlusest.

Hindamise eesmärk on:

- 1) toetada õpilase arengut;
- 2) anda tagasisidet õpilase õppeedukuse kohta;
- 3) innustada ja suunata õpilast sihikindlalt õppima;
- 4) suunata õpilase enesehinnangu kujunemist, suunata ja toetada õpilast edasise haridustee valikul;
- 5) suunata õpetaja tegevust õpilase õppimise ja individuaalse arengu toetamisel.

Kohtla-Järve Slaavi Põhikoolis toimub hindamine vastavalt kooli õppekavas kehtestatud juhistele. Hindamisel võetakse arvesse mitmeid tegureid, sealhulgas õpilase osavõttu tundidest ja tunnivälisest muusikategevust. Viimase

alla kuuluvad näiteks osalemine koolikooris, -orkestris või -ansamblis, esinemised kooliüritustel ning kooli esindamine erinevatel konkurssidel või võistlustel, sealhulgas muusikaolümpiaadil.

Hindamise kokkuvõtlik osa toimub üldjuhul õppeperioodi või mahuka õppeteema lõpus, lähtudes õpest kui tervikust ja seatud õpitulemustest. Hindamisel võetakse arvesse tööde mahtu ning erinevate ülesannete kaalu. Hindamiskriteeriumid luuakse koostöös õpilastega, arvestades sealjuures kooli kehtestatud hindamisjuhiseid. Selline lähenemine tagab õiglase ja objektiivse hindamissüsteemi, mis toetab õpilaste arengut ja motiveerib neid saavutama parimaid tulemusi.

Hindamine I kooliastmes

1.klassis hinnatakse põhiliselt rõõmu tunne laulmisest ja pillimängust, omaloomingust ja muusikalisest liikumisest ning muusika kuulamisest.

I kooliastmes arvulist hindamist ei toimu, kasutatakse mitteeristav hindamine. Tööle antakse suuline või kirjalik hinnangud, mis toovad esile õpilase tugevused ja edusammud ja lähtutakse Kohtla-Järve Slaavi Põhikoolis kehtivast hindamise korrast. Puudustele juhib õpetaja tähelepanu taktitundeliselt.

Õpilane õpib õpetaja juhendamisel ise oma tööle hinnangut andma. Õppimise ajal analüüsib õppija õpetaja juhendamisel ja hiljem ka iseseisvalt:

- 1) tunneb rõõmu laulmisest ja pillimängust, omaloomingust ja muusikalisest liikumisest ning muusika kuulamisest;
- 2) saab esmase ühislaulmise ja koorilaulu kogemuse ning pillimänguuskused;
- 3) kuulab keskendunult muusikat, enda ja kaaslaste muusikaesitusi ning avaldab selle kohta oma arvamust;
- 4) mängib loomeideedega ning katsetab musitseerimisel erinevaid muusika väljendusvahendeid;
- 5) rakendab omandatud muusikateadmisi ja -oskusi muusikategevustes, sh muusikalist kirjaoskust (helivältsed, rütmid ja pausid: 2- ja 3-osaline taktimõõt; muusikalised oskussõnad vastavalt valitud teemadele).

Vigu käsitletakse õppeprotsessi loomuliku osana. Tunnustatakse tulemuse saavutamiseks tehtud jõupingutusi.

Hindamine II kooliastmes

Õpilane õpib õpetaja juhendamisel ise oma tööle hinnangut andma. Õppimise ajal analüüsib õppija õpetaja juhendamisel ja hiljem ka iseseisvalt:

- 1) tunneb rõõmu nii individuaalsetest kui ka ühistest muusikalistest tegevustest ja väärtustab musitseerimist;
- 2) arendab oma muusikalisi võimeid ja osaleb aktiivselt muusikalistes tegevustes – laulmises, pillimängus, omaloomingus ja muusikalises liikumises;
- 3) osaleb aktiivselt muusikalises loomeprotsessis, katsetab oma ideid erinevates muusikalistes tegevustes;
- 4) suhtub lugupidavalt enda ja kaaslaste loomingusse, põhjendab oma arvamusi ja valikuid;
- 5) mõistab enda seotust Eesti kultuuripärandiga ja väärtustab laulu- ja tantsupeo traditsiooni;
- 6) märkab ja teadvustab kultuurilist mitmekesisust ja suhtub lugupidavalt erinevatesse rahvuskultuuridesse;
- 7) leiab muusikaalast infot erinevatest teabeallikatest, käitub ohutult virtuaalmaailmas.

Vigu käsitletakse õppimisprotsessi lahutamatu osana ning õpilasi julgustatakse neist õppima. Oluline on anda tagasisidet mitte ainult vigadele, vaid ka õpilaste tugevustele, et innustada neid edasi pingutama ja oma oskusi arendama. Hindamisel arvestatakse nii tulemust kui ka protsessi, tunnustades jõupingutusi ja õppimise käiku.

Hindamine III kooliastmes

Õpilane õpib õpetaja juhendamisel ise oma tööle hinnangut andma. Õppimise ajal analüüsib õppija õpetaja juhendamisel ja hiljem ka iseseisvalt:

- 1) väärtustab muusikat ja muusikalisi tegevusi oma igapäevaelu rikastajana;
- 2) osaleb aktiivselt musitseerimise protsessis, rakendab omandatud muusikaalaseid teadmisi ja oskusi – muusikalist kirjaoskust;
- 3) on tutvunud muusika erinevate stiilidega ja arutleb täiskasvanu suunamisel kuulnud muusika üle;
- 4) katsetab muusikalises tegevuses erinevaid ideid, hindab isikupära ja väljendusrikkust;
- 5) tunnetab ja rakendab liikudes muusika karakterit ja väljendusvahendeid;
- 6) väärtustab kodukoha ja Eesti muusikapärandit ning nüüdismuusikat;
- 7) tegutseb eetiliselt ja ohutult nii reaalsetes kui ka virtuaalsetes
- 8) kultuurikeskkondades, suhtub kriitiliselt infotehnoloogia ja meedia loodud keskkonda

Vigu käsitletakse õppimisprotsessi lahutamatu osana ning õpilasi julgustatakse neist õppima. Oluline on anda tagasisidet mitte ainult vigadele, vaid ka õpilaste tugevustele, et innustada neid edasi pingutama ja oma oskusi arendama. Hindamisel arvestatakse nii tulemust kui ka protsessi, tunnustades jõupingutusi ja õppimise käiku.